

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **geografia**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Akademia Pomorska w Słupsku

Data przeprowadzenia wizytacji: **22-23.04.2021 r.**

Warszawa, 2021

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	9
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	17
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	21
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	24
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	28
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	31
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	33
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiąganych rezultatach	37
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	41
Zalecenia	44
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	44
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący prof. dr hab. Mariusz Rzętała, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Krzysztof Fortuniak – ekspert PKA;
2. dr hab. Sylwia Kulczyk – ekspert PKA;
3. Rafał Koziołek – ekspert ds. studenckich;
4. Robert Krzyszczak – ekspert ds. pracodawców;
5. Julia Sobolewska – sekretarz zespołu oceniającego.

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku geografia prowadzonym w Akademii Pomorskiej w Słupsku, została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonego przez Komisję na rok akademicki 2020/21. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się w związku z upływem okresu na jaki została wydana pozytywna ocena programowa dla kierunku geografia o profilu ogólnoakademickim. W wyniku wspomnianej oceny nie zostały sformułowane żadne zalecenia naprawcze.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą zdalnej oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Przed wizytacją zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przygotowanym przez Uczelnię. Raport zespołu oceniającego został opracowany na podstawie spotkań i rozmów z Władzami Uczelni, Jednostki, pracownikami, studentami wizytowanego kierunku oraz przedstawicielami otoczenia społecznego. Dodatkowo zespół oceniający dokonał hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy prac etapowych i losowo wybranych prac dyplomowych wraz z recenzjami (ze względu na brak prac wieńczących studia I stopnia z profilu praktycznego, oceniono jedynie prace wieńczące studia II stopnia), a także wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej w formie zdalnej.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	geografia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	I stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	- nauki o Ziemi i środowisku (74%); - geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (26%)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów; 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	720 godzin i 24 ECTS lub 870 godzin i 29 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<i>geoinformacja;</i> <i>kształtowanie i zarządzanie środowiskiem przyrodniczym;</i> <i>gospodarka i polityka samorządowa;</i> <i>geografia nauczycielska.</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	29	
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ³	1849-1850 godzin	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	151-156 ECTS	

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	91-112 ECTS	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	80 ECTS	

Nazwa kierunku studiów	geografia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	II stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{4,5}	- nauki o Ziemi i środowisku (69%); - geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (31%)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry; 120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	360 godzin i 12 ECTS lub 720 godzin i 24 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<i>gospodarka i administracja samorządowa;</i> <i>turystyka;</i> <i>kształtowanie i zarządzanie środowiskiem przyrodniczym;</i> <i>geografia nauczycielska.</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	24	
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁶	739-850 godzin	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim	108-114 ECTS	

⁴W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁵ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

⁶ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów		
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	71 ECTS	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	72 ECTS	

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku geografia wpisują się w misję i strategię Akademii Pomorskiej, w tym w politykę jakości. Koncepcja kształcenia na kierunku geografia bazuje na silnym powiązaniu geografii fizycznej i społeczno-ekonomicznej. To holistyczne podejście pozwala na zrozumienie oraz zdobycie praktycznych umiejętności kształtowania i zarządzania relacjami między warunkami biofizycznymi a działalnością człowieka. Absolwenci kierunku geografia są przygotowani to podjęcia działalności zawodowej na stanowiskach wymagających opisanej wyżej wiedzy i umiejętności, np. w administracji publicznej oraz firmach działających zakresie zarządzania przestrzenią. Koncepcja kształcenia na kierunku geografia uwzględnia również przygotowanie do zawodu nauczyciela geografii. Koncepcja i cele kształcenia na obu stopniach studiów mieszczą się w dyscyplinie nauki o Ziemi i środowisku oraz w dyscyplinie geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. Dyscypliną wiodącą są nauki o Ziemi i środowisku, co odzwierciedla interdyscyplinarny charakter geografii. Koncepcja i cele kształcenia uwzględniają aktualne potrzeby i sposób, w jaki różnego typu podmioty gospodarcze wykorzystują w swojej pracy geografię, w pełnym spektrum jej dwóch dyscyplin, np. poprzez nauczanie GIS. Koncepcja i cele kształcenia są zorientowane na potrzeby rynku pracy. Świadczy o tym dobór oferowanych ścieżek kształcenia, umożliwiających zdobycie kompetencji i umiejętności w zakresach odpowiadających praktycznym zastosowaniom wiedzy geograficznej (np. geoinformacja, kształtowanie i zarządzanie środowiskiem przyrodniczym, geografia nauczycielska). Interesariusze zewnętrzeni mieli wpływ na koncepcję kształcenia, a ich uwagi, również te przekazywane nieformalnie podczas różnego typu wspólnych aktywności (konferencje, praktyki, wspólne działania o charakterze zawodowym), mają wpływ na kształtowanie kierunku. Koncepcja i cele nie uwzględniają konieczności zdobycia przez studentów umiejętności korzystania z narzędzi i technik kształcenia na odległość.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem praktycznym. Efekty uczenia się są zasadniczo zgodne z właściwym poziomem (tj. 6 i 7) Polskiej Ramy Kwalifikacji, ale sformułowanie niektórych z nich pozwala na przypisanie ich również do niższych poziomów. Np. umiejętności wskazane w K1_U01: „potrafi użytkować komputer w celu wyszukiwania informacji, komunikowania się, organizowania i analizy danych, sporządzania raportów i prezentacji wyników” można by odnieść również do II poziomu PRK (efekt ten jest też niepoprawny językowo, chodzi raczej o użytkowanie oprogramowania). Efekty uczenia się są w większości przypadków specyficzne dla obu stopni studiów, jednak część z nich sformułowano zbyt ogólnie, np. K1_W19: „zna podstawową terminologię w języku obcym umożliwiającą komunikację w środowisku zawodowym” – efekt nie jest specyficzny dla kierunku geografia, bo nie wskazuje na właściwą terminologię i K2_W09: „ma pogłębioną wiedzę

w zakresie studiowanej specjalności” – na czym polega „pogłębienie” i w stosunku do czego je mierzyć? Niektóre efekty sformułowane dla różnych poziomów studiów są właściwie tożsame, np. K1-U24 i K2-U09. Efekty uczenia się uwzględniają aktualny stan wiedzy i zastosowania geografii, są też zgodne z dyscyplinami nauki o Ziemi i środowisku oraz geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej oraz stanem praktyki zawodowej w tym zakresie. Uwzględniają umiejętności praktyczne, jednak w ograniczonym stopniu. Np. K1_U31: „wykorzystuje systemy informacji geograficznej jako podstawowe narzędzia do tworzenia baz danych o środowisku, analizuje i interpretuje treści map topograficznych oraz rozumie i klasyfikuje metody prezentacji kartograficznej” – student powinien właściwie stosować metody prezentacji kartograficznej, a nie jedynie je rozumieć i rozpoznawać. Efekty uczenia się uwzględniają komunikowanie się w języku obcym na poziomie B2 dla studiów I stopnia i B2+ dla studiów II stopnia oraz kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej geografa (np. związane z bezpieczeństwem pracy w terenie). Efekty uczenia się nie zostały sformułowane w sposób wystarczająco konkretny i zrozumiały, aby ocenić możliwość ich osiągnięcia. Oprócz wskazanych wyżej jako przykłady efektów kierunkowych trudnych do weryfikacji, można wymienić np. K2_W02: „pokazuje praktycznie specyfikę studiowanej specjalności w obrębie nauk geograficznych oraz jej powiązanie z innymi naukami” lub K2_W07: „upowszechnia różne możliwości interpretowania zjawisk i procesów przyrodniczych stosowania nabytej wiedzy w działalności społeczno-ekonomicznej”.

Efekty uczenia się sformułowane dla ścieżki kształcenia nauczycieli zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Uwzględniono efekty uczenia się z zakresu merytorycznego przygotowania do prowadzenia zajęć z geografii, przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, podstaw dydaktyki i emisji głosu oraz dydaktyki nauczania przedmiotu geografia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia, cele kształcenia oraz efekty uczenia się wpisują się w misję i strategię Uczelni. Mieszczą się też w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, tj. nauki o Ziemi i środowisku oraz geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej. Koncepcja i cele kształcenia uwzględniają aktualny stan zastosowań geografii w różnych obszarach gospodarki i są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w szczególności zawodowego rynku pracy. Interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni mieli wpływ na sformułowanie koncepcji i celów kształcenia. Koncepcja i cele kształcenia uwzględniają potrzebę kreatywnej otwartości studenta na nowe techniki i narzędzia.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia, ale jedynie częściowo odzwierciedlają specyfikę profilu praktycznego. W wielu przypadkach są niespecyficzne oraz sformułowane w sposób ograniczający możliwość ich weryfikacji.

Nieprawidłowości, które są podstawą obniżenia oceny kryterium:

- niezrozumiały i niespecyficzny sposób sformułowania efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Zaleca się sformułowanie efektów uczenia się w sposób zrozumiały. Zobowiązuje się Uczelnię do podjęcia działań naprawczych zapobiegających niezrozumiałemu i niespecyficznemu formułowaniu efektów uczenia się.

Zaleca się sformułowanie efektów uczenia się specyficznych dla kierunku geografia. Zobowiązuje się Uczelnię do podjęcia działań naprawczych zapobiegających niezrozumiałemu i niespecyficznemu formułowaniu efektów uczenia się.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe realizowane na kierunku geografia są zgodne z efektami uczenia się, a także z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach: nauki o Ziemi i środowisku oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. Dotyczą one przede wszystkim procesów i zjawisk zachodzących w środowisku przyrodniczym, zagadnień związanych z zarządzaniem środowiskiem oraz procesów i zjawisk społeczno-ekonomicznych w różnych skalach przestrzennych. Program studiów jest zgodny z zakresem dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek. Treści programowe są zgodne z obecnym stanem praktyki zawodowej w obszarach, do których przygotowuje kierunek, tzn. w administracji publicznej, instytucjach związanych z ochroną środowiska, w zawodzie nauczyciela, geoinformatyka (dla studiów I stopnia) oraz na stanowiskach związanych z turystyką (dla studiów II stopnia). Treści te przekazują umiejętności gromadzenia, przetwarzania i analizy zjawisk przestrzennych, dotyczących zasobów naturalnych i antropogenicznych oraz gospodarowania i zarządzania przestrzenią w skali globalnej, regionalnej i lokalnej. Treści programowe specjalności, przygotowującej do wykonywania zawodu nauczyciela, obejmują pełen zakres treści programowych zawartych w obowiązujących standardach kształcenia dla tego zawodu. Uwzględniają treści psychologiczno-pedagogiczne, merytoryczne i dydaktyczne.

Czas trwania studiów na kierunku geografia na obu stopniach zapewnia osiągnięcie efektów uczenia się. Sposób oszacowania nakładu pracy całego programu oraz poszczególnych zajęć jest sumarycznie właściwy. 1 ECTS odpowiada 25-30 h pracy studenta. Liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich jest zgodna z wymaganiami (156-161 pkt. ECTS na studiach I stopnia, 108 pkt ECTS na studiach II stopnia).

Na studiach I stopnia na I roku dominują zajęcia wprowadzające studenta w podstawowe zagadnienia nauk o Ziemi i środowisku oraz geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej oraz zajęcia kształtujące niezbędne dla geografa umiejętności (jak matematyka, statystyka, teledetekcja). Po pierwszym roku wprowadzane są zajęcia specjalnościowe. Oprócz zajęć specjalnościowych, na każdym z kolejnych semestrów przewidziano obowiązkowe zajęcia obejmujące wiedzę i umiejętności z głównych działów geografii (np. geomorfologia, geografia regionalna). Taki układ programu pozwala na szerokie wykształcenia geograficzne studenta, który, niezależnie od ukończonej specjalności, jest

geografem „holistycznym”. Program studiów II stopnia przewiduje wybór ścieżki specjalnościowej już od pierwszego semestru. Oprócz zajęć pogłębiających wiedzę i umiejętności studenta w zakresie specjalności, na każdym semestrze przewidziano obowiązkowe zajęcia z zakresu geografii fizycznej oraz zajęcia do wyboru z zakresu geografii społeczno-ekonomicznej. Taki układ kolejności zajęć w programie studiów zapewnia kompleksowość kształcenia oraz równowagę między różnymi grupami przekazywanych treści programowych. W programie przewidziano różne formy zajęć. Większość kursów obejmuje część teoretyczną – wykładową oraz część ćwiczeniową, w trakcie której student poznaje konkretne metody i narzędzia, przydatne w przyszłej pracy zawodowej. Proporcje między zajęciami aktywizującymi i wykładowymi są właściwe. Ćwiczenia realizowane są w różnych formach: laboratoryjnej, projektowej, audytoryjnej oraz terenowej. Z przeprowadzonych hospitacji wynika jednak, że na niektórych ćwiczeniach stosowana jest forma podawczego przekazywania wiedzy (np. ćwiczenia *gospodarka wodno-ściekowa*). Sekwencja zajęć w programie, a także dobór ich form oraz proporcje liczby godzin zajęć zapewniają osiągnięcie przez studenta efektów uczenia się. Studenci uczestniczą w szeregu ćwiczeń terenowych, weryfikujących zdobytą wiedzę podczas zajęć w salach. Rozwijają one zarówno wiedzę i umiejętności metodyczne, jak również wiedzę o charakterze regionalnym. Wyróżnia to geografii spośród innych dyscyplin i jest istotnym elementem kształcenia na kierunku geografia.

Program studiów na I stopniu daje możliwość wyboru 30% punktów ECTS (44% ECTS na specjalności nauczycielskiej), a na II stopniu 60% punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów. Jako zajęcia do wyboru wskazano poszczególne moduły specjalizacyjne. Wybór ten jest jednak nierealny, bo ze względu na małą liczbę studentów uruchamiane są pojedyncze specjalności. Aktualnie na kierunku geografia, na I i II stopniu studiów, realizowana jest ścieżka *kształtowanie i zarządzanie środowiskiem przyrodniczym*. Tym samym wszystkie zajęcia wskazane w programie jako zajęcia do wyboru przypisane do tej ścieżki są de facto zajęciami obowiązkowymi. Do zajęć do wyboru wliczono także praktykę zawodową, co jest niewłaściwe. Student może wybrać miejsce realizacji praktyk, ale przewidziane do osiągnięcia efekty uczenia się pozostają te same. Po odliczeniu punktów ECTS przyznawanych za praktykę zawodową, wymagania dotyczące możliwości wyboru zajęć nie będą spełnione. Wybór innych zajęć, aczkolwiek poprawny formalnie, dotyczy zajęć zbliżonych tematycznie (można wybrać jedno zajęcia z dwóch o podobnej tematyce) i tym samym nie prowadzi do indywidualizacji ścieżki kształcenia. Np. na IV semestrze studiów I stopnia jako zajęcia do wyboru oferowane są *geografia regionalna Polski lub świata – ćw. terenowe* bądź też *geografia regionalna Polski lub świata – zajęcia projektowe*. Zakres treści oraz efekty uczenia się przewidziane dla obu zajęć są bardzo podobne. Faktyczne możliwości wyboru zajęć są zatem znacząco niższe niż określone w tym zakresie standardy.

Plan zajęć obejmuje zajęcia lub grupy zajęć kształtujące umiejętności praktyczne, w wymaganym wymiarze punktów ECTS; od 50 do 62% na poszczególnych specjalnościach na studiach I stopnia, 59% na studiach II stopnia. Jako zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w planie przewidziano wszystkie zajęcia, które zakładają aktywność studentów jak ćwiczenia, laboratoria czy ćwiczenia terenowe. Zajęcia te (w swojej oryginalnej, stacjonarnej formie) odbywają się w warunkach odpowiadających pracy w zawodach związanych z geografią oraz zapewniają możliwość praktycznej pracy studenta. Z sylabusów oraz przeprowadzonych hospitacji wynika, że nie każde tego typu zajęcia odnoszą się do wykorzystania wiedzy i umiejętności w praktyce zawodowej.

Plany zawierają zajęcia poświęcone kształceniu znajomości co najmniej jednego języka obcego (oferowany jest angielski, niemiecki i rosyjski) na I studiach stopnia na poziomie ogólnym, a na studiach

II stopnia – języka specjalistycznego. Liczba godzin zajęć z udziałem nauczyciela akademickiego przeznaczonych na kształcenie językowe na studiach I stopnia wynosi 120 godz., za które student otrzymuje 12 pkt. ECTS. Na studiach II stopnia jest to odpowiednio 60 godz. i 6 pkt. ECTS., co wskazuje na duży wymagany nakład pracy własnej studenta.

Plan studiów na obu poziomach obejmuje zajęcia z dziedziny nauk społecznych lub humanistycznych w wymiarze powyżej 6 ECTS, co jest zgodne ze wymaganiami w tym zakresie. Oprócz zajęć z zakresu geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej, są to zajęcia kształtujące umiejętność funkcjonowania we współczesnym społeczeństwie, np. *współczesny dialog religijny i międzykulturowy*, *trening radzenia sobie ze stresem*. Program studiów obejmuje zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, obecnie zajęcia prowadzone są w tej formie ze względów epidemicznych. W związku z pandemią COVID-19 w Uczelni realizowany jest hybrydowy model kształcenia. Wykłady oraz ćwiczenia audytoryjne i projektowe odbywają się online, synchronicznie z wykorzystaniem wielu różnych narzędzi do zdalnego nauczania. Zajęcia laboratoryjne i terenowe odbywają się stacjonarnie.

Liczba godzin zajęć i punktów ECTS przeznaczonych na kształcenie nauczycieli w całości, jak też w odniesieniu do poszczególnych grup zajęć, jest zgodna z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. W ramach przygotowania psychologiczno-pedagogicznego 2/3 zajęć realizowanych jest w formie wykładów i ćwiczeń, a pozostałe zintegrowane są z realizacją praktyk zawodowych. Metody kształcenia na kierunku geografia są różnorodne; obejmują wykłady ilustrowane prezentacjami, pracę w grupach, prace pisemne indywidualne i grupowe, prezentacje seminaryjne i inne. Są one, szczególnie różne ćwiczenia terenowe, specyficzne dla kierunku geografia. Zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich zakładanych efektów uczenia się. Środki i narzędzia dydaktyczne są właściwie dobrane, ale nie zawsze uwzględniają najnowsze osiągnięcia w tym zakresie, np. narzędzia GIS nie są powszechnie wykorzystywane jako narzędzie analiz i edycji kartograficznej. Rekomenduje się upowszechnienie stosowania narzędzi GIS w ramach zajęć obejmujących prezentację i analizę zjawisk przestrzennych. Środki i narzędzia dydaktyczne wspomagają osiąganie przez studentów efektów uczenia się oraz uwzględniają również praktyczne wykorzystanie wiedzy i umiejętności, np. w ramach ćwiczeń *analiza oddziaływań inwestycji na środowisko* studenci przeprowadzają ocenę oddziaływania na środowisko konkretnej inwestycji. Stosowane metody stymulują studentów do pracy samodzielnej poprzez pogłębianie wiedzy przekazywanej na zajęciach. Służą temu np. prace pisemne pomyślane jako studia przypadków oraz wskazywanie na zajęciach uzupełniających źródeł literatury. Stosowane metody są właściwe dla kształcenia w formie bezpośredniej. Jak wykazały hospitacje, zajęcia odbywające się obecnie zdalnie w minimalnym stopniu wykorzystują narzędzia specyficzne dla tego typu edukacji (np. wspólna praca na dokumentach czy jamboard, quizy itp.). Stosowane metody zapewniają przygotowanie do działalności zawodowej, w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów (np. samodzielne prowadzenie pomiarów terenowych) oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym geograficznych systemów informacyjnych, kluczowych w zawodzie geografa. Stosowane metody umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania język obcego na poziomie B2 na I stopniu i B2+ na II stopniu studiów. Są to standardowe metody stosowane w ramach lektoratów (praca z tekstem, dyskusja, rozumienie ze słuchu), inne metody aktywizujące w zakresie nauki języka obcego są stosowane sporadycznie. Rekomenduje się uwzględnienie tytułów obcojęzycznych z kanonu literatury światowej jako literatury wykorzystywanej w ramach poszczególnych zajęć oraz

wprowadzenie do programu zajęć kierunkowych w języku obcym, szczególnie kluczowym dla przyszłej kariery zawodowej studentów. Indywidualizacja procesu kształcenia w Uczelni umożliwia dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów. Metody kształcenia, również z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych oraz indywidualnych, przede wszystkim w zakresie lokalizacji terenów badań, omawianych przypadków itp. Dostosowanie dotyczyć może również języka – np. jedna z ocenianych prac dyplomowych została w całości napisana w języku rosyjskim. Studenci pozytywnie oceniają możliwość kontaktu z wykładowcami w tym języku. W zakresie dostosowania metod nauczania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami prowadzący mogą skorzystać z pomocy Biura ds. Osób z Niepełnosprawnością (nie pojawiła się jeszcze taka potrzeba). Ćwiczenia laboratoryjne, terenowe oraz praktyki zawodowe, czyli zajęcia kluczowe dla kształcenia umiejętności praktycznych, odbywają się w formie bezpośredniej, przy zachowaniu reżimu sanitarnego. Jednostka wprowadziła do programu studiów na ocenianym kierunku praktyki zawodowe, jednakże zostały one określone jako zajęcia do wyboru – jest to co do zasady niewłaściwe. Z art. 67 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.) wynika charakter obligatoryjny kształcenia na praktykach na studiach o profilu praktycznym. Praktyki mogłyby być uznane jako zajęcia do wyboru wyłącznie w sytuacji, gdyby stanowiły element ścieżki kształcenia wybieranej przez studenta. Jednakże program praktyk na ocenianym kierunku jest taki sam dla wszystkich ścieżek kształcenia, gdyż obejmuje takie same efekty uczenia się i taki sam zestaw treści kształcenia. Sformułowanie efektów uczenia się w bieżącej postaci jest tym samym sprzeczne z punktem 3 Regulaminu Praktyk Zawodowych, przyjętego przez Jednostkę, w którym zawarto zapis, iż „praktyka zawodowa powinna odpowiadać charakterowi danej specjalności na kierunku”. Efekty uczenia się określone dla praktyk nie są ponadto zgodne z efektami kierunkowymi - w opisie efektów uwzględniono umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne, które mogą być osiągnięte w ramach kształcenia w warunkach typowych dla pracy zawodowej, jednakże nie są one specyficzne dla kierunku geografia i przypisanych do niego dyscyplin, określonych wyraźnie w sylabusie praktyk. Ponadto opis części efektów uczenia się dla praktyk nie uwzględnia zaawansowania określonego w charakterystykach II stopnia kwalifikacji cząstkowych zgodnych z poziomem 6 oraz 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Niewłaściwie określenie efektów uczenia się przekłada się na niewłaściwy zakres treści programowych dla praktyk, wśród których jedynym elementem odniesienia do kierunku (z siedmiu ujętych w programie) jest „zapoznanie się z powiązaniami przestrzennymi instytucji [w której odbywa się praktyka] z otoczeniem”. Niewłaściwe jest przyjęcie w programie praktyk zasady, że „program praktyki zawodowej w znacznym stopniu uzależniony jest od specyfiki instytucji, w której praktyka będzie realizowana” – to Jednostka odpowiada ostatecznie za program praktyki i jego realizację, między innymi poprzez dobór miejsc odbywania praktyk, w których założony program praktyk może być skutecznie zrealizowany. Nie wyklucza to lokalnego dopasowania realizacji programu do specyfiki zakładu, ani też nie stoi w sprzeczności z wpływem pracodawców na formułowanie programu praktyk, nie może jednak oznaczać, że każda indywidualna praktyka jest realizowana według innego programu. Część zakładów pracy, w których realizowane były praktyki, nie była w stanie zapewnić warunków do realizacji wszystkich treści programowych, szczególnie w tym zakresie, który odnosił się do specyfiki kierunku. Nawet jeśli praktyki odbywały się w instytucjach, których działalność związana jest z gospodarką przestrzenną i zarządzaniem środowiskiem (np. jednostki administracji samorządowej), to część studentów trafiała na praktyki do departamentów z taką działalnością nie związanych. Jest to sprzeczne z zapisem w programie praktyk wskazującym, że „praktyka zawodowa jest formą mini stażu,

który przygotowuje do pracy w zawodzie zgodnym z kierunkiem i specjalnością studiów”. Jednak nawet w przypadkach, gdy praktyki odbywały się w jednostce, w której nie było możliwe osiągnięcie efektów uczenia się odpowiadających w pełni specyfice kierunku w zakresie wiedzy i niektórych umiejętności praktycznych, warunki dla osiągania innych efektów były w pełni zapewnione – w szczególności możliwe było osiąganie właściwych kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy. Wymiar praktyk jest zgodny z wymogami ustawowymi i wynosi 6 miesięcy (720 godzin) dla studiów I stopnia i 3 miesiące (360 godzin) dla studiów II stopnia. Nakład pracy studenta został przeliczony na odpowiednią liczbę punktów ECTS. Umieszczenie praktyk w programie studiów I stopnia jest właściwe – praktyki są realizowane w trzech częściach, po 2 miesiące na IV, V i VI semestrze. Umieszczenie praktyk w drugiej fazie studiów sprzyja wykorzystaniu pobytu u pracodawcy do zbierania materiałów do pracy dyplomowej, a także do realizacji prac o charakterze aplikacyjnym lub projektowym – jednakże studenci nie są instruowani ani zachęceni do wykorzystywania tej możliwości. Rekomenduje się, aby wykorzystać odpowiednio kształcenie na praktykach poprzez wprowadzenie treści i metod związanych ze zbieraniem materiałów lub realizacją zadań pomocnych w przygotowaniu prac dyplomowych właściwych dla praktycznego profilu studiów. W programie nie uwzględniono przypisania efektów uczenia się do poszczególnych części praktyk, tak aby realizacja programu praktyk prowadziła do osiągnięcia odpowiedniego progresu kształcenia. Analogicznie w programie praktyk nie uwzględniono też przypisania odpowiednich treści programowych do poszczególnych semestrów. Nie są zatem zapewnione warunki dla zharmonizowanego osiągania efektów uczenia się w ramach praktyk i pozostałych zajęć lub grup zajęć. W przypadku studiów II stopnia problem ten występuje jeszcze w większym stopniu, ponieważ program zakłada realizację praktyk bez wyznaczenia ich miejsca w planie studiów.

Podstawową metodą dokumentacji pracy studenta na praktykach jest rozbudowany dziennik praktyk oraz sprawozdanie, dla którego w założeniu przewidziano formę prezentacji multimedialnej. Zapisy dokonywane przez studentów w dziennikach zawierają jedynie zdawkowy opis czynności realizowanych każdego dnia w miejscu odbywania praktyk, co pozwala częściową weryfikację faktycznie zrealizowanego programu praktyki. Dziennik jest uzupełniony o krótkie sprawozdanie studenta. Jednostka nie opracowała jednak precyzyjnej instrukcji dla studentów dotyczącej treści i struktury sprawozdań, przez co zapisy dokonywane przez studentów są z reguły słabo ustrukturyzowane, formułowane niejednokrotnie w języku potocznym, bez uwzględnienia terminologii właściwej dla kierunku. W zakresie treści sprawozdania sporządzane przez studentów nie stanowią znaczącego poszerzenia zapisów dokonanych w dziennikach praktyk. Tym samym w obecnej postaci nie dają skutecznej możliwości weryfikowania efektów uczenia się. Rekomenduje się, aby formuła sprawozdania została odpowiednio poszerzona, w szczególności o elementy samodzielnej analizy dokonywanej przez studenta, stanowiącej potwierdzenie realizację wszystkich treści programowych, a w szczególności „zapoznanie się z powiązaniami przestrzennymi instytucji z otoczeniem i głównymi problemami jednostki”.

Pomimo, iż studenci przedkładają do zaliczenia swoje dzienniki i sprawozdania z praktyk, nie określono, które efekty uczenia się miałyby być weryfikowane na podstawie tej dokumentacji. Kierunkowy opiekun praktyki nie wystawia osobnej oceny na podstawie dziennika i sprawozdania, pomimo iż w programie praktyk wprowadzono przepis, że ocena taka powinna mieć wagę 30% w ocenie końcowej. Drugim elementem weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta na praktykach „formularz oceny przydatności do zawodu”, wypełniany przez opiekuna praktyk ze strony pracodawcy. Formularz nie został prawidłowo zatytułowany, określenie „przydatność do zawodu”

mylnie wskazuje na to, że praktyki mają charakter przygotowania do wykonywania konkretnego zawodu, co nie wynika z programu praktyk, ani też z koncepcji kształcenia na kierunku. Rekomenduje się, aby nazwę formularza stosownie zmienić, tak aby wyraźnie wskazywała na weryfikację pracy studenta na praktykach i ocenę osiągnięcia efektów uczenia się. Formularz zawiera jedynie ogólną opinię na temat pracy studenta (pośrednio odniesioną do niektórych efektów uczenia się, głównie z zakresu kompetencji społecznych) oraz propozycję oceny końcowej z praktyk.

Załącznikiem do formularza jest karta „poziomu osiągnięcia efektów uczenia się” – karta ta stanowi de facto arkusz oceny każdego z osiągniętych efektów uczenia się, przy czym ocena ta jest dokonywana według skali binarnej „osiągnięty/ nie osiągnięty”. System oceniania praktyk jest zatem stosowany niekonsekwentnie - już w samym tytule karty zawarto sformułowanie o poziomie osiągnięcia efektów uczenia się, który w swej istocie jest zmienną ciągłą. Poziom ten powinien być wyrażony w skali dyskretnej zgodnie z regułami weryfikacji i oceny określonymi w „Ramowym systemie oceny studentów”, w którym Jednostka ustaliła, że każdemu poziomowi osiągnięcia efektu uczenia się jest przyporządkowany stopień w skali od 2 do 5, przy czym za osiągnięty uznaje się efekt na poziomie wyższym niż 50%, co odpowiada ocenie 3 – stosowanie skali binarnej dla oceny efektów uczenia się w ramach praktyk jest zupełnie nieuzasadnione. Przyjęta metoda oceniania efektów uczenia się osiągniętych na praktykach powoduje, że student de facto może zaliczyć praktyki jedynie na ocenę bardzo dobrą lub nie zaliczyć ich wcale – ocena nie dostarcza zatem miarodajnej informacji o progresie kształcenia. Należy przy tym zauważyć, że przy jednoczesnym braku oceny pracy studenta na podstawie dzienników i sprawozdań z praktyk, ocena dokonywana jest wyłącznie przez zakładowego opiekuna praktyk, zaś rola opiekuna ze strony Uczelni sprowadza się wyłącznie do formalnego zatwierdzenia tej oceny. Jest to niewłaściwe, gdyż część zakładowych opiekunów praktyk nie ma przygotowania merytorycznego zgodnego z kierunkiem geografia, a tym samym w weryfikacji i ocenie osiągnięcia efektów uczenia się powinien uczestniczyć również kierunkowy opiekun praktyk. W czasie pandemii realizacja praktyk podlegała ograniczeniom, głównie ze względu na restrykcje sanitarne podjęte przez pracodawców organizujących praktyki. Zgodnie z zarządzeniami obowiązującymi na Uczelni, praktyki zaplanowane w programie II roku akademickim 2019/2020 uległy skróceniu (dla studentów kończących studia) lub zostały przesunięte na rok akademicki 2020/2021. Nie korzystano z technologii informatycznych umożliwiających pracę zdalną ani do realizacji praktyk, ani do weryfikacji efektów uczenia się na praktykach.

Kwalifikacje zakładowych opiekunów są odpowiednie dla wspierania studentów w osiąganiu efektów uczenia się z zakresu kompetencji społecznych oraz części umiejętności praktycznych, a także sprawowania nadzoru nad pracą studentów. Kompetencje i kwalifikacje opiekunów praktyk ze strony Uczelni są odpowiednie dla zapewnienia właściwej opieki merytorycznej studentom i koordynowania kształcenia na praktykach. Na kierunku jest wyznaczony jeden opiekun praktyk, co jest wystarczające dla aktualnej liczby studentów.

Infrastruktura i wyposażenie w miejscach odbywania praktyk w większości przypadków spełnia wymogi procesu kształcenia, jednakże w niektórych miejscach studenci mają ograniczoną możliwość osiągania efektów uczenia się specyficznych dla kierunku geografia – w części jednostek nie jest w ogóle używane specjalistyczne oprogramowanie i sprzęt albo nie jest stosowana dokumentacja, z którą powinien zapoznać się student kierunku geografia (np. oprogramowanie GIS, dokumentacja dotycząca gospodarki przestrzennej, systemy monitorowania parametrów środowiska). Tym samym część studentów ma może możliwości zrealizowania pełnego programu praktyk. Rekomendowane jest, aby na etapie doboru i zatwierdzania miejsc realizacji praktyk eliminować takie sytuacje.

Jednostka przyjęła w sposób sformalizowany najważniejsze zasady dotyczące nadzoru administracyjnego nad praktykami, opieki merytorycznej nad studentami, kontroli praktyk w miejscu ich realizacji, dokumentacji pracy studenta na praktykach, komunikacji pomiędzy stronami procesu kształcenia oraz reguł sprawozdawczości wewnętrznej. Określone zostały też kryteria jakościowe dotyczące doboru miejsc na praktyki, dzięki czemu studenci mają też możliwość samodzielnego poszukiwania i doboru miejsca odbywania praktyk, które jest zatwierdzane przez opiekuna ze strony Uczelni. Kryteria doboru miejsc na praktyki nie zostały jednak określone w sposób jednoznaczny i precyzyjny, czego efektem jest zatwierdzanie realizacji praktyk w miejscach, w których program praktyk nie jest realizowany w pełni zgodnie z potrzebami kształcenia na kierunku. Rekomenduje się zatem, aby Jednostka opracowała takie kryteria w sposób jednoznaczny, wskazując m.in. listę przykładowych jednostek spełniających wymagania i opublikowała stosowną instrukcję w tym zakresie dla opiekuna praktyk i studentów. W pozostałych aspektach zakres regulacji formalnych przyjętych w Jednostce jest odpowiedni dla zapewnienia odpowiedniej jakości kształcenia na praktykach. Kierunkowy opiekun przeprowadza dodatkowe spotkania organizacyjne dla studentów, którzy mają rozpocząć praktyki, w trakcie których przekazywane są najważniejsze informacje dotyczące obowiązków studenta na praktykach, reguł wypełniania dokumentacji i rozliczenia praktyk. Z uwagi na wskazane niedoskonałości w zakresie wypełniania dokumentacji przez studentów, rekomenduje się, aby oprócz prowadzenia spotkań, przygotować dla nich instrukcję, zawierającą wytyczne dotyczące prowadzenia dzienników praktyk i sporządzania sprawozdań, a także zwrócić uwagę na wykorzystanie praktyk jako możliwości zbierania materiału do pracy dyplomowej, czy też realizacji pracy dyplomowej o charakterze aplikacyjnym lub projektowym. Z wyjątkiem wykazanych wcześniej sytuacji, reguły formalne dotyczące organizacji praktyk zostały prawidłowo opisane i zakomunikowane należycie wszystkim grupom interesariuszy.

Zajęcia odbywają się od poniedziałku do piątku, od godz. 8.00 do godz. 19.00. Rozplanowanie zajęć umożliwia efektywną naukę i dobre wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach. Daje też możliwość samodzielnego uczenia się przez studentów. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się w trakcie zajęć oraz podczas sesji egzaminacyjnych, umożliwia weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach. Plan zajęć na kierunku geografia jest też zgodny z zasadami higieny pracy. Pozwala on na efektywne wykorzystywanie czasu przez studentów oraz prowadzących zajęcia. Zajęcia przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela nie są obecnie realizowane.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Program studiów na kierunku geografia jest spójny, różnorodny i oddaje interdyscyplinarny charakter geografii. Treści są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają wiedzę geograficzną i jej zastosowania, aktualny stan praktyki w zawodach związanych z praktyczną aplikacją wiedzy geograficznej. Program pozwala na zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych na rynku pracy. Formy zajęć są dostosowane do ich specyfiki oraz do efektów uczenia się. Większość zajęć obejmuje teoretyczną część wykładową oraz ćwiczenia audytoryjne, laboratoryjne lub terenowe. Metody kształcenia uwzględniają nowoczesne narzędzia (np. GIS), jednak zakres ich wykorzystania powinien być większy.

Określony w planie studiów czas trwania oraz sekwencja zajęć umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Sumaryczny nakład pracy określono prawidłowo. Plany studiów nie pozwalają na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia oraz jej indywidualizację w wymaganym wymiarze. W programie studiów na obu stopniach uwzględniono ćwiczenia terenowe, które są niezbędnym elementem kształcenia geografa. Plan studiów obejmuje wymaganą liczbę zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, zajęcia z języka obcego oraz odpowiednią liczbę zajęć z dziedziny nauk społecznych lub humanistycznych. Zajęcia wskazane jako praktyczne nie zawsze jednak odpowiadają tej charakterystyce. Metody kształcenia są różnorodne, ale nie wszystkie zajęcia prowadzone zdalnie (czasowo, ze względów epidemiologicznych) w pełni wykorzystują potencjał tej formy kształcenia. Zajęcia o największym znaczeniu dla kształcenia praktycznego: ćwiczenia laboratoryjne i terenowe, odbywają się w tradycyjnej formie.

Kształcenie na praktykach posiada mocne strony, do których należy odpowiednio duża liczba godzin przeznaczonych na praktyki w programie studiów, właściwe umieszczenie praktyk w planie studiów (jednakże tylko w przypadku studiów I stopnia), odpowiedni poziom formalizacji większości procedur a także prowadzenie hospitacji praktyk. Jednakże część wymogów dotyczących kształcenia w ramach praktyk nie zostało spełnionych lub zostały spełnione jedynie częściowo.

Rozplanowanie zajęć umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Umożliwia też dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach. Całość procesu dydaktycznego umożliwia realizację efektów uczenia się i zapewnia ich weryfikację.

Nieprawidłowości, które są podstawą obniżenia oceny kryterium:

- plan studiów nie pozwala na realny wybór zajęć w wymaganym wymiarze.
- uchybienia popełniono na poziomie definiowania programu praktyk, poprzez niewłaściwe określenie efektów uczenia się, skutkujące także niewłaściwym określeniem treści kształcenia oraz nie w pełni właściwym doбором miejsc na praktyki;
- podział praktyk na studiach I stopnia nie uwzględnia właściwego przypisania efektów uczenia się do poszczególnych części praktyk w sposób uwzględniający progres studenta; analogicznie nie dokonano przypisania treści do poszczególnych semestrów realizacji praktyk, przez co nie jest zapewniona właściwa sekwencja kształcenia;
- w programie studiów II stopnia nie przypisano praktyk do konkretnego semestru, przez co osiąganie efektów uczenia się w ramach praktyk nie jest zharmonizowane z osiąganiem efektów w ramach pozostałych zajęć lub grup zajęć;
- metody oceniania praktyk nie są w pełni zgodne z wewnętrznymi wytycznymi obowiązującymi w Jednostce;
- kolejną słabą stroną jest system weryfikacji efektów uczenia się oraz oceniania pracy studenta, oparty wyłącznie na ocenie dokonywanej przez opiekuna ze strony pracodawcy;
- pomimo wprowadzenia podstawowych rozwiązań w zakresie oceny i okresowych przeglądów kształcenia na praktykach, po przejęciu prowadzenia ocenianego kierunku przez Instytut Biologii i Nauk o Ziemi nie wdrożono na nowo wszystkich mechanizmów w zakresie ewaluacji praktyk; w efekcie ewaluacja kształcenia na praktykach jest prowadzona w sposób nieusystematyzowany i w ograniczonym zakresie, przez co nie prowadzi do podejmowania działań naprawczych i doskonalących

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się zapewnienie realnej możliwości wyboru zajęć w wymaganym wymiarze. Zobowiązuje się Uczelnię do podjęcia działań naprawczych w tym zakresie.
2. Zaleca się sformułowanie efektów uczenia się dla praktyk zawodowych, tak aby opisywały one zestaw wiedzy, umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych odpowiadających koncepcji kształcenia i prowadzonym na kierunku specjalnościom, osiągalnych w ramach specyficznej formy kształcenia, jaką stanowią praktyki.
3. Zaleca się zmodyfikowanie zestawu treści programowych dla praktyk, tak aby umożliwiały one w pełni osiągnięcie specyficznych dla kierunku efektów uczenia się.
4. Zaleca się zapewnienie doboru miejsc na praktyki, w których jest możliwość osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się. W przypadku, gdy dany zakład pracy nie zapewnia możliwości osiągnięcia przez studenta wszystkich efektów uczenia się, jednakże odbycie praktyki w nim jest korzystne dla osiągnięcia pozostałych efektów, należy zapewnić studentowi realizację części praktyki w innej formie lub w innym zakładzie pracy.
5. Zaleca się, w związku z podziałem modułu praktyk na studiach I stopnia na kilka semestrów, sformułowanie specyficznych efektów uczenia się i treści programowych do poszczególnych etapów praktyk, w sposób zapewniający uwzględnienie odpowiedniego progresu efektów uczenia się nabywanych przez studentów na praktykach.
6. Zaleca się przyporządkowanie praktyk na studiach II stopnia do konkretnego semestru, z uwzględnieniem właściwej sekwencji kształcenia oraz przy zachowaniu właściwego poziomu obciążenia studenta pracą w ciągu semestru.
7. Zaleca się zapewnienie, aby ocena osiągnięć studentów w ramach praktyk została odniesiona jednoznacznie do każdego ze zdefiniowanych dla praktyk efektów uczenia się oraz stanowiła rzeczywiste odzwierciedlenie poziomu osiągnięcia danego efektu, wyrażone zgodnie ze skalą ocen określoną w „Ramowym systemie oceny studentów” przyjętym w Jednostce.
8. Zaleca się zapewnienie udziału opiekunów praktyk ze strony Uczelni w procesie oceniania.
9. Zaleca się uporządkowanie systemu ewaluacji kształcenia na praktykach, w tym określenie precyzyjnie zakresu ewaluacji (ze szczególnym uwzględnieniem oceny praktyk dokonywanej przez studentów), częstotliwości dokonywania przeglądów oraz kompetencji i zakresu odpowiedzialności osób prowadzących ewaluację. Ewaluacja powinna być prowadzona regularnie, w sposób usystematyzowany i kompleksowy, a wnioski z ewaluacji należy wykorzystywać do korygowania i doskonalenia procesu kształcenia na praktykach.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Zasady rekrutacji, kryteria oraz procedury rekrutacji są przejrzyste. W przypadku większej niż liczba miejsc liczby kandydatów na studia I stopnia o wyborze decyduje ocena maturalna z geografii lub języka obcego, co stanowi o selektywności procesu rekrutacji oraz umożliwia dobór odpowiednio

przygotowanych do studiów kandydatów. Kandydat na studia II stopnia musi posiadać dyplom ukończenia studiów. Na studia II stopnia na specjalności nauczycielskiej przyjmowane są osoby, które zrealizowały część przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela na studiach I stopnia. Zasady rekrutacji są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse. Procedura rekrutacji uwzględnia różne rodzaje świadectw maturalnych, potrzeby osób z niepełnosprawnościami oraz określa zasady rekrutacji cudzoziemców. Zasady rekrutacji nie precyzują, jakie kompetencje cyfrowe oczekiwane są od kandydatów ani jakim sprzętem powinien dysponować kandydat, aby móc uczestniczyć w kształceniu na odległość. Rekomenduje się uwzględnienie takich informacji na stronie rekrutacyjnej.

Procedura potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów jest dwustopniowa – formalna na poziomie Uczelni, a następnie merytoryczna w ramach Jednostki. Przyjęte rozwiązanie zapewnia możliwość identyfikacji uzyskanych efektów uczenia się oraz odniesienie ich do realizowanego na kierunku programu studiów.

Procedura uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej, umożliwia identyfikację efektów uczenia się oraz odniesienie ich do efektów uczenia się określonych w programie studiów kierunku geografia.

Zasady i procedury dyplomowania zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się na zakończenie studiów, są trafne i specyficzne. Przy ustalaniu tematu pracy bierze się pod uwagę specjalność, zainteresowania studenta oraz praktyczny wymiar badanego problemu. Trafność tematu pracy podlega ocenie poprzez jego zatwierdzenie przez Radę Instytutu. W Instytucie określono też standardy dotyczące układu i edycji pracy dyplomowej. W procesie przygotowywania pracy dyplomowej student nabywa niezbędne kompetencje związane z analizą tekstów naukowych, opracowaniem źródeł zastanych, planowaniem i prowadzeniem badań laboratoryjnych czy terenowych, pisanem i redagowaniem tekstu naukowego. Każda praca dyplomowa poddawana jest weryfikacji w systemie antyplagiatowym.

Zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się są sformalizowane. Zasady te są bezstronne, rzetelne i przejrzyste. W odniesieniu do kompetencji społecznych i umiejętności praktycznych weryfikowane są szczególnie zachowania studentów w czasie zajęć w kontakcie z grupą i prowadzącym, takie jak sposób prowadzenia dyskusji czy organizacja pracy w laboratorium. Przyjęte zasady umożliwiają równe traktowanie studentów oraz pozwalają na dostosowanie sposobu sprawdzenia efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Od roku akademickiego 2019/20 zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się dostosowano do realiów kształcenia na odległość. Sposób prowadzenia egzaminów i zaliczeń zdalnych daje możliwość identyfikacji studenta i kontroli samodzielności jego pracy. Zajęcia o największym znaczeniu dla osiągnięcia umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych nadal odbywają się w bezpośrednim kontakcie z nauczycielami akademickimi. Szczegółowe kryteria zaliczenia każdego zajęcia są podane w sylabusach. Określono zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się: jest ona przekazywana studentom poprzez bieżącą ocenę ich aktywności na zajęciach oraz realizowanych przez nich prac. Podczas nauczania na odległość bieżąca kontrola realizowana jest podobnie jak w przypadku zajęć realizowanych w bezpośrednim kontakcie z prowadzącym. Oceny końcowe z zajęć widoczne są widoczne dla zainteresowanych w systemie elektronicznym. Określono zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem. Metody

weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość gwarantują identyfikację studenta. Podczas egzaminów zdalnych studenci potwierdzają swoją tożsamość poprzez włączenie kamery. Upubliczniane informacje o osiągnięciu efektów uczenia się zapewniają bezpieczeństwo danych osobowych studentów.

Do oceny efektów uczenia się wykorzystywane są różnorodne narzędzia, a relację każdego z nich do konkretnych efektów uczenia się wskazano w sylabusach. Stosowane metody weryfikacji efektów uczenia się obejmują standardowych wachlarz metod stosowanych w tym zakresie. Są to m.in. prezentacje, zadania pisemne różnego typu wykonywane samodzielnie przez studentów, testy zaliczeniowe i egzaminacyjne oraz dzienniki praktyk. Stosowane metody weryfikacji efektów uczenia się umożliwiają sprawdzenie opanowania umiejętności praktycznych zdobywanych na zajęciach kameralnych i terenowych, w niewielkim jednak stopniu sprawdzają stopień przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej osiągnięty w ramach praktyk zawodowych (patrz kryterium 2). Stopień opanowania języka obcego na poziomie adekwatnym do poziomu studiów weryfikowany jest poprzez ocenę pracy studenta na zajęciach, kolokwia zaliczeniowe po każdym semestrze oraz egzamin końcowy, co umożliwia dokonanie oceny. Sposoby weryfikacji efektów uczenia się, zawarte w sylabusach zajęć przewidzianych dla tej specjalności, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w obowiązujących standardach kształcenia w tym zakresie. Nie ma możliwości oceny rzeczywistych sposobów weryfikacji efektów uczenia się, ponieważ specjalność przygotowująca do wykonywania zawodu nauczyciela od dłuższego czasu nie była uruchamiana.

Dowodami na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się są wyniki prac etapowych i egzaminacyjnych, projektów, prac dyplomowych oraz dzienniki praktyk. Prace etapowe i egzaminy mają najczęściej formę pisemną, a ich zakres, konstrukcja oraz sposób realizacji pozwalają na prawidłową weryfikację osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Tematyka prac dyplomowych dotyczy najczęściej Pomorza; studenci chętnie wybierają również tereny badań w krajach swojego pochodzenia (Białoruś, Ukraina). W uzasadnionych przypadkach możliwe jest napisanie pracy dyplomowej w języku obcym; wśród ocenianych prac znalazła się jedna w języku rosyjskim. Prace dyplomowe spełniają wymogi stawiane tego typu opracowaniom. Część ocenianych prac charakteryzowała się dużym zaangażowaniem dyplomanta w realizację pracy, jak i oryginalnością podjętego tematu. Podczas oceny prac dyplomowych stwierdzono w niektórych przypadkach zaniżone bądź zawyżone oceny (nie było jednak zasadniczych rozbieżności między promotorem a recenzentem), błędy edytorskie oraz stylistyczne. W niewielkim stopniu wykorzystywana była literatura anglojęzyczna (często wykorzystywano źródła w jęz. rosyjskim). Pytania zadawane podczas egzaminu dyplomowego odnosiły się do całego programu studiów. Rekomenduje się uwzględnianie w pracach dyplomowych aktualnego, światowego stanu badań i składających się nań publikacji.

Osiągane efekty uczenia się są na bieżąco monitorowane przez prowadzących zajęcia, a w dalszej kolejności (na podstawie arkuszy ewakuacji efektów uczenia się oraz zawartości teczek zajęć) poddawane ocenie przez Władze i Radę Instytutu. Uczelnia monitoruje losy swoich absolwentów poprzez badanie ankietowe. Te ogólne dla całej Uczelni dane, wskazują, że praca większości absolwentów ma związek z ukończonym kierunkiem studiów. Ogólnopolskiego system monitorowania ekonomicznych losów absolwentów szkół wyższych (ELA) nie uwzględnia ocenianego kierunku. Na kierunku geografia większość egzaminów odbywa się w sposób pisemny. Daje to możliwość studentom wglądu do prac i ewentualnego przedyskutowania wątpliwości. Analizowane prace etapowe i dyplomowe są dostosowane do poziomu i profilu studiów, efektów uczenia się oraz umożliwiają

zastosowanie wiedzy geograficznej w praktyce. Dowodem weryfikującym efekty uczenia się jest też to, że niektórzy studenci są autorami publikacji naukowych (10 publikacji, 6 autorów w latach 2015-20).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Warunki i procedury rekrutacji na studia są przejrzyste i umożliwiają odpowiedni dobór kandydatów. Zapewniają wszystkim kandydatom równe szanse. Rekrutacja obejmuje rejestrację w systemie elektronicznym, co można uznać za sposób poinformowania kandydatów o minimalnych wymaganych od nich kompetencjach cyfrowych.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni (również zagranicznej) zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Zasady i procedury dyplomowania są właściwe dla poziomu, profilu i kierunku studiów i potwierdzają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się, również te stosowane w nauczaniu na odległość, umożliwiają równe traktowanie wszystkich studentów i są możliwe do dostosowania do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Są rzetelne i bezstronne, zapewniają przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Określają zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie. Określono również zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania sytuacjom nieetycznym i niezgodnym z prawem. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się w nauczaniu na odległość gwarantują identyfikację studenta i bezpieczeństwo danych dotyczących studentów. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się (w tym stosowane w nauczaniu na odległość) są zróżnicowane i adekwatne do zakładanych efektów uczenia się. Umożliwiają sprawdzenie opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej. Stosowane metody weryfikacji efektów uczenia się umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego na poziomie adekwatnym do stopnia studiów.

Dowody na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się są dokumentowane i przechowywane we właściwy sposób. Osiągane efekty uczenia się są na bieżąco monitorowane. Charakter prac etapowych i dyplomowych jest dostosowany do poziomu i profilu studiów oraz zakładanych efektów uczenia się. Prace te uwzględniają praktyczne zastosowanie wiedzy geograficznej. Niektórzy studenci są autorami publikacji z zakresu geografii.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Nauczyciele akademicy, prowadzący zajęcia na kierunku geografia, posiadają udokumentowany dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe głównie w zakresie nauk o Ziemi i środowisku oraz geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej – dyscyplin, do których kierunek został przyporządkowany. Umożliwia to prawidłową realizację zajęć i nabywanie przez studentów umiejętności praktycznych. Spis publikacji pracowników prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku za ostatnie 6 lat obejmuje pozycje z zakresu geografii fizycznej i geografii społeczno-ekonomicznej. W roku akademickim 2020/2021 spośród 24 osób prowadzących zajęcia kierunkowe na studiach I stopnia 8 legitymuje się dorobkiem naukowym i/lub doświadczeniem praktycznym z geografii w zakresie nauk o Ziemi i środowisku, a 7 z geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej. Na studiach II stopnia to odpowiednio: 6 i 4 z 13 osób. Pozostali nauczyciele reprezentują nauki biologiczne (4 osoby na studiach I stopnia i 3 na studiach II stopnia), nauki rolnicze oraz nauki ekonomiczne i matematykę. Chociaż dorobek poszczególnych osób jest zróżnicowany, zamieszczone w kartach nauczycieli tytuły wybranych opracowań dowodzą aktywności naukowej w zakresie dyscyplin, do których przypisany został kierunek. Co ważne, dorobek osób formalnie reprezentujących nauki rolnicze, nauki biologiczne czy ekonomiczne obejmuje również prace interdyscyplinarne, częściowo z dyscyplin do których przypisano kierunek. Jedna z osób prowadzących zajęcia nie posiada dorobku naukowego, lecz legitymuje się doświadczeniem praktycznym w zakresie ekspertyz geograficznych. Dodatkowo zajęcia z języka obcego prowadzą pracownicy posiadający kompetencje w zakresie języków obcych, podobnie zajęcia pedagogiczne pracownicy i z wychowania fizycznego pracownicy posiadający odpowiednie kompetencje. W sumie zajęcia na kierunku geografia prowadzi 36 osób.

Spośród 24 osób prowadzących zajęcia ściśle związane z geografią na studiach I i II stopnia w bieżącym roku akademickim 9 posiada tytuł naukowy lub stopień doktora habilitowanego, 12 stopień doktora, 3 tytuł zawodowy magistra. Aktualna liczba studentów to 29 osób na studiach I stopnia i 24 na studiach II stopnia. Biorąc pod uwagę powyższe dane, struktura kwalifikacji oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów w pełni pozwala na prawidłową realizację zajęć i nabywanie przez studentów umiejętności praktycznych.

Nauczyciele akademicy, prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku mają także bogate doświadczenie oraz udokumentowany dorobek dydaktyczny. Wielu z nich to legitymuje się wieloletnim stażem oraz promowaniem młodej kadry naukowej. W celu zapewnienia kompetencji dydaktycznych związanych z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość niezbędnych w obecnej sytuacji epidemiologicznej Uczelnia zorganizowała cykl szkoleń (semestr letnim roku akademickiego 2019/20 oraz początek semestru zimowego 2020/21) dla kadry dydaktycznej, w trakcie których każdy zainteresowany miał możliwość zapoznania się z obsługą niezbędnych narzędzi e-

learningowych. Ponadto wielu pracowników uczestniczyło indywidualnie w kursach doskonalących metody kształcenia na odległość.

Przydział zajęć odbywa się według klucza merytorycznego i jest ściśle skorelowany ze specyficznym obszarem udokumentowanej działalności badawczej pracownika i/lub doświadczenia praktycznego z uwzględnieniem obowiązującego pensum godzinowego. Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku geografia nie są nadmiernie obciążani dydaktycznie ponad określony wymiar godzin, również w przypadku zajęć prowadzonych w formie zdalnej. Umożliwia to prawidłową realizację zajęć. Jedynie w sporadycznych przypadkach roczna suma godzin dydaktycznych pracowników przekracza 400 (lub prawie osiąga tę wartość), lecz pracownicy ci prowadzą większość zajęć na innych kierunkach.

Zdecydowana większość zajęć (znacznie przekraczająca wymagane ustawą na kierunku praktycznym 50% godzin) jest prowadzona przez nauczycieli zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy – spośród 36 osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku tylko 1 nie spełnia tego warunku.

W celu zapewnienia bieżącej kontroli zajęć prowadzonych na odległość linki do wszystkich zajęć odbywających się zdalnie są, przed ich rozpoczęciem, przesyłane na adres mailowy dyrekcji, co daje możliwość kontroli ich realizacji. Ponadto, każdy pracownik Instytutu zobowiązany jest do składania miesięcznego sprawozdania z odbytych zajęć.

Polityka kadrowa Uczelni zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć. Nowi pracownicy przyjmowani są na podstawie ogłaszanych konkursów. Przy wyborze nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć dydaktycznych brany jest pod uwagę ich dorobek naukowy i doświadczenie praktyczne, które muszą być zgodne z realizowanym programem i zakładanymi efektami uczenia się, a także doświadczenie dydaktyczne. Uwzględniane są również wyniki ewaluacji zajęć i oceny nauczycieli dokonywanej przez studentów. W celu zapewnienia przejrzystości doboru osób prowadzących zajęcia, w czerwcu każdego roku przygotowywane są wstępne przydziały zajęć na kolejny rok akademicki, które następnie przesyłane są do konsultacji nauczycielom. Nauczyciele akademicy mogą zgłaszać uwagi i propozycje do wstępnych przydziałów, które w uzasadnionych przypadkach wprowadzane są do końcowego przydziału. Ponieważ wszyscy nauczyciele mieli możliwość udziału w szkoleniach z obsługi platform i narzędzi IT (przed okresem pandemicznym wszystkie zajęcia prowadzono w formie stacjonarnej) dobór ten uwzględnia potrzeby prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zarówno dorobek publikacyjny, jak i kompetencje naukowe nauczycieli akademickich na ocenianym kierunku, świadczą o adekwatnym doborze kadry zarówno z punktu widzenia realizowanych na kierunku programów nauczania, jak i zakładanych efektów uczenia się.

Wychodząc naprzeciw potrzebom osób prowadzących zajęcia w Uczelni organizowane są różnego rodzaju szkolenia pozwalających na podnoszenie kompetencji dydaktycznych, w tym związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Przykładem działań tego typu są wspomniane projekty „Akademia Pomorska 5 plus – rozwój dla jakości oraz Rozwój systemu kształcenia o profilu praktycznym w ramach Słupskiego Ośrodka Akademickiego SOA”, zorganizowany cykl szkoleń obsługi narzędzi do nauczania zdalnego czy projekt „Rozwój systemu kształcenia o profilu praktycznym w ramach Słupskiego Ośrodka Akademickiego SOA”. Uczelnia zapewnia możliwość korzystania z popularnych platform e-learningowych. Ponieważ realizacja części zajęć dydaktycznych w trybie zdalnym jest dla wielu nauczycieli, jak i studentów, nową formą prowadzenia zajęć, potrzeby

i problemy związane z tą formą zajęć oraz funkcjonalnością platform i narzędzi do nauczania zdalnego są przez Uczelnie monitorowane poprzez ankietę dostępną w systemie HMS – Wirtualny Dziekanat. Wyniki ankiety są podsumowywane w postaci semestralnych raportów i służą do opracowania nowych wytycznych odnoszących się do kształcenia zdalnego.

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia są oceniani przez studentów w zakresie spełniania obowiązków związanych z kształceniem. Każdy student kończąc semestr ma prawo do takiej oceny, poprzez wypełnienie dobrowolnej, w pełni anonimowej ankiety. Wyniki ankiet opracowane w postaci raportów rocznych są ogólnie dostępne. Nauczyciele są również oceniani w ramach hospitacji, na których częstotliwość i liczbę ma również wpływ ocena nauczyciela akademickiego wystawiona przez studentów. Tryb hospitacji określa Regulamin studiów, przy czym stosowane są dwa rodzaje hospitacji: hospitacje mające oceniać jakość pracy nauczycieli akademickich (systemowe i interwencyjne) oraz hospitacje oceniające jakość procesu dydaktycznego (hospitacje zajęć dydaktycznych oraz hospitacje zaliczeń i egzaminów). W roku akademickim 2020/21 w Instytucie Biologii i Nauk o Ziemi do hospitacji systemowej zgłoszonych zostało dwóch pracowników, nie było natomiast podstaw do hospitacji interwencyjnej.

Pracownicy podlegają ocenie okresowej według zasad określonych w Statucie Uczelni. Oprócz oceny działalności naukowej ważnym elementem oceny okresowej jest ocena działalności dydaktycznej, w której uwzględnia się między innymi ocenę prowadzonych zajęć wyrażoną w ankietach studenckich, liczbę wypromowanych dyplomantów czy promocję dydaktyczną Uczelni.

Raporty roczne oceny pracowników przez studentów służą doskonaleniu poszczególnych członków kadry. Są one prezentowane na spotkaniu z pracownikami oraz posiedzeniu Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Na podstawie uzyskanych wyników wyznacza się, o ile jest taka konieczność, pracowników do hospitacji interwencyjnej (hospitacja interwencyjna dotyczy pracowników, którzy ocenieni zostali przez studentów na ocenę poniżej 3,5). Jeśli pracownik nie wykazuje odpowiedniego rozwoju naukowego (Regulaminem oceny nauczycieli akademickich) prowadzone są rozmowy w gronie Władz Jednostki.

Opisane powyżej mechanizmy polityki kadrowej dowodzą, iż umożliwia ona kształtowanie kadry prowadzącej zajęcia, zapewniającą prawidłową ich realizację poprzez odpowiedni dobór osób prowadzących zajęcia, możliwości podnoszenia kwalifikacji naukowych i dydaktycznych oraz jasne zasady oceny pracowników. Transparentne procedury ewaluacji sprzyjają stabilizacji zatrudnienia i trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia. Jednocześnie stanowią element stymulujący i motywujący członków kadry prowadzącej kształcenie do wszechstronnego doskonalenia, a poprzez wskazanie słabszych i silniejszych aspektów działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej pracowników pozwalają na rozpoznanie przez nich własnych potrzeb rozwojowych. Ponadto pracownicy osiągający najlepsze wyniki w obszarze działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej uzyskują nagrody Rektora I, II i III stopnia (w roku 2020 były to cztery nagrody indywidualne i jedna zespołowa). Wprowadzony został również wewnętrzny system motywacyjny pracowników, bazujący na okresowej ocenie nauczycieli akademickich. We wrześniu 2019 roku dodatek motywacyjny przyznany został 6 pracownikom Jednostki. Potwierdzeniem stworzenia przez Jednostkę właściwych warunków trwałego rozwoju nauczycieli akademickich są uzyskane w ostatnich latach stopnie naukowe: 3 pracowników Instytutu uzyskało stopień doktora i tyle samo osób stopień doktora habilitowanego.

W Uczelni obowiązują przejrzyste procedury rozwiązywania konfliktów i reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszania bezpieczeństwa oraz wszelkich form przemocy, dyskryminacji i wykluczenia. Zapewnienie warunków pracy zgodnych z BHP oraz prowadzenie systematycznych szkoleń pracowników w tym zakresie reguluje Regulamin Pracy. Decyzją Rektora powołany został Pełnomocnik Rektora ds. Równego traktowania w Akademii Pomorskiej w Słupsku, a odpowiednie zarządzenie Rektora wprowadza procedurę przeciwdziałania dyskryminacji, dotycząca pracowników, studentów, doktorantów, uczestników studiów podyplomowych oraz innych form kształcenia w Akademii Pomorskiej w Słupsku.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kadra naukowo-dydaktyczna prowadząca zajęcia na kierunku geografia posiada doświadczenie i kompetencje dydaktyczne, które zapewniają poprawną realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Struktura kwalifikacji, liczebność kadry, przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe kadry akademickiej umożliwia realizację zajęć na ocenianym kierunku. Wraz z koniecznością prowadzenia dużej liczby zajęć w formie zdalnej podjęto przygotowanie kadry do ich prowadzenia w celu zapewnienia realizacji efektów uczenia się.

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, co oparte jest o transparentne zasady umożliwiające prawidłową realizację zajęć i realizację zakładanych efektów uczenia się. Polityka ta uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju. Obsada zajęć dydaktycznych realizowanych na wizytowanym kierunku jest prawidłowa. Uczelnia wypracowała procedury rozwiązywania konfliktów i reagowania na przypadki zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa oraz dyskryminacji i przemocy.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Akademia Pomorska w Słupsku dysponuje infrastrukturą umożliwiającą osiągnięcie zakładanych na kierunku geografia efektów uczenia się. Bazę lokalową cechuje wysoki standard pozwalający na prowadzenie kształcenia w odpowiednich warunkach i zgodnie z przyjętymi w programach studiów

formami kształcenia. Studenci mają do dyspozycji sale wykładowe, sale multimedialne, pracownie komputerowe, a także sale ćwiczeniowe (laboratoryjne), które spełniają wysokie standardy techniczne i są w pełni dostosowane do potrzeb kształcenia na kierunku. Pracownie specjalistyczne, adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej geografa to między innymi: pracownia monitoringu środowiskowego, pracownia bioróżnorodności, pracownia mikroskopii i pracownia hydrologii, laboratorium geochemiczno-sedymentologiczne, pracownia geologiczno-gleboznawcza, pracownia zasobów kartograficznych, pracownia spektrofotometryczna, laboratorium hydroekologii czy laboratorium fizyki środowiska. Dodatkowo na wybranych zajęciach dotyczących problematyki biogeograficznej studenci mogą korzystać z laboratoriów biologicznych. Specjalistyczne pracownie i laboratoria wyposażone są w nowoczesny sprzęt, taki jak między innymi: mobilna stacja meteorologiczna, echosonda z wbudowanym odbiornikiem GPS, zestaw do rejestracji zjawisk ekstremalnych hydrologicznych, moduł geologiczno-sedymentologiczny, moduł geodezyjny, moduł paleoekologiczny, wysokiej klasy mikroskopy optyczne, stereoskopowe a także zbiory geologiczne i kartograficzne. Umożliwia to prawidłową realizację zajęć, w tym prowadzenie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej geografa.

Infrastruktura informatyczna również umożliwia prawidłową realizację zajęć i zapoznanie studentów ze specjalistycznym oprogramowaniem, nieodlegającym od aktualnie używanych w działalności zawodowej geografa. Pracownia komputerowa wyposażona jest w 10 stanowisk studenckich i 1 stanowisko prowadzącego zajęcia. Każdy komputer posiada zainstalowane oprogramowanie niezbędne do pracy i nauki podstaw obsługi komputera, obsługi oprogramowania biurowego oraz geograficznych systemów informacji (GIS). Szeroki wachlarz oprogramowania umożliwia również analizy fotogrametryczne i teledetekcyjne.

W Instytucie Biologii i Nauk o Ziemi, gdzie prowadzona jest większość zajęć, jednorazowa pojemność sal dydaktycznych i pracowni specjalistycznych pozwala na realizację procesu dydaktycznego dla łącznie 391 osób w salach wykładowych, 24 osób w laboratoriach komputerowych, 221 osób w specjalistycznych salach/pracowniach laboratoryjnych oraz dla 35 osób w pozostałych salach, w tym salach ćwiczeniowych i seminaryjnych. Ze względu na niewielką liczbę studentów ocenianego kierunku (w sumie 53 osoby na studiach I i II stopnia) przedstawiona liczba i wielkość pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, liczba stanowisk w pracowniach dydaktycznych, komputerowych, licencji na specjalistyczne oprogramowanie w pełni umożliwia prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.

Studenci kierunku geografia mogą korzystać z zasobów Biblioteki Uczelnianej Akademii Pomorskiej w Słupsku, która znajduje się na kampusie Uczelni w bezpośrednim sąsiedztwie Instytutu Biologii i Nauk o Ziemi, w którym odbywa się większość zajęć. Biblioteka jest czynna w godzinach 8:00-15:00 od poniedziałku do piątku i w godzinach 9:00-15:00 w soboty. Na terenie biblioteki istnieje możliwość korzystania z sieci wi-fi oraz 100 miejsc w czytelni i 37 komputerów dla użytkowników. Biblioteka Uczelniana pracuje w systemie komputerowym PROLIB, a wszystkie czynności są skomputeryzowane, co pozwala na komfortowe korzystania z jej zasobów w zarówno w formie tradycyjnej jak i cyfrowej.

Zgodność infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP jest zapewniona poprzez regularne kontrole. Ponadto za przestrzeganie przepisów BHP w każdej pracowni dydaktycznej odpowiadają prowadzący zajęcia oraz prowadzący badania, a na terenie Biblioteki jej pracownicy.

Na terenie Uczelni studenci mają zapewniony dostęp do sieci bezprzewodowej w systemie Eduroam. W celu zapewnienia studentom dostępu do laboratoriów komputerowych, specjalistycznego oprogramowania poza godzinami zajęć w semestrze zimowym bieżącego roku przygotowano miejsca ze stanowiskami komputerowymi do samodzielnej pracy studentów w Bibliotece Uczelnianej, Pracowni Komputerowej przy ulicy Partyzantów i Kozińskiego. W dwóch ostatnich lokalizacjach dostęp do stanowisk komputerowych jest zapewniony do godz. 20.00. Studenci Instytutu mogą korzystać ze specjalistycznego oprogramowania np. Corel czy Statistica. Oprogramowanie udostępniane jest studentom w formie zdalnej.

Na ocenianym kierunku infrastruktura jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Podjazd przed budynkiem, krzesła schodowe i przystosowana toaleta umożliwiają korzystanie z zasobów Instytutu osobom z niepełnosprawnościami ruchowymi.

W ramach prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nauczyciele i studenci mogą korzystać z platform e-learningowych (Moodle, Google Meet, Zoom, MS Teams i Google Classroom) oraz platform testowych (TestPortal, Quizizz, Mentimeter). Umożliwiają one synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia. Uczelniany system nauczania zdalnego jest oparty na platformie Moodle i dostępny poprzez portal e-learningu Akademii Pomorskiej.

Ćwiczenia laboratoryjne w bieżącym roku akademickim odbywają się stacjonarnie. W przypadku choroby lub kwarantanny studentów wielu nauczycieli akademickich nagrywa kluczowe momenty zajęć laboratoryjnych i udostępnia je studentom. Studenci Instytutu mogą korzystać ze specjalistycznego oprogramowania w części udostępnianego w formie zdalnej.

Zasoby biblioteczne, informacyjne i edukacyjne są zgodne, co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej, z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do zawodu geografa. Bogaty księgozbiór Biblioteki Uczelnianej zawiera znaczną liczbę woluminów poświęconych tematyce geograficznej, w tym zarówno starsze jak i ostatnio opublikowane podręczniki.

W zbiorach bibliotecznych znajdują się pozycje stanowiące obowiązkową i uzupełniającą literaturę podaną w sylabusach oraz literaturę naukową, umożliwiającą prowadzenie badań naukowych z geografii oraz zdobywanie kompetencji praktycznych i zawodowych w tym kierunku. Dostępność losowo wybranych pozycji literatury podanych w sylabusach pozwala stwierdzić, że liczba egzemplarzy jest dostosowana do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów kierunku geografia.

Większość podręczników jest dostępna w formie tradycyjnej. Ponadto studenci i pracownicy posiadają dostęp do 46 tytułów książek elektronicznych dotyczących zagadnień geograficznych w bazie IBUK LIBRA. Biblioteka posiada ogółem 3033 tytułów czasopism w formie drukowanej, prenumeruje 260 tytułów czasopism na tradycyjnych nośnikach, w tym 50 tytułów z zakresu geografii. Zasoby elektronicznych baz EBSCO umożliwiają pracownikom i studentom dostęp do ponad 584 tysięcy publikacji elektronicznych z zakresu Geography (w pełnym tekście częściowo).

Obiekt Biblioteki jest przystosowany do obsługi osób z niepełnosprawnościami, w tym osób niedowidzących. Przed budynkiem znajduje się podjazd dla wózków, drzwi w budynku działają na zasadzie fotokomórki i otwierają się automatycznie.

Jednostka zapewnia materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej. Każdy nauczyciel akademicki w ramach realizowanych przez siebie zajęć przygotowuje i udostępnia studentom

konieczne materiały dydaktyczne, najczęściej poprzez pocztę elektroniczną lub w przestrzeni dyskowej. Materiały udostępniane są także dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi oraz niedosłyszających.

Rozwój i doskonalenie infrastruktury dydaktycznej, naukowej, bibliotecznej i informatycznej jest przedmiotem działań Władz Uczelni. Infrastruktura podlega systematycznym ocenom i przeglądom, w których uczestniczą również studenci. Opinie na temat infrastruktury i zasobów informatycznych wykorzystywanych w kształceniu na odległość studenci i pracownicy mogą wyrażać za pomocą ankiety dotyczącej nauczania zdalnego w Uczelni. Stan techniczny budynków jest w sposób ciągły monitorowany przez administratorów oraz w ramach corocznych kontroli i przeglądów. Zgodnie z przepisami odbywa się również kontrola BHP oraz przeciwpożarowa. Monitoring potrzeb w zakresie zasobów bibliotecznych, zakupu literatury, poszerzenia dostępu do bazy IBUK, prowadzony jest przez pracowników bibliotek w oparciu o wnioski pracowników naukowych i dydaktycznych, studentów i doktorantów. W związku z zaistniałą sytuacją epidemiologiczną podjęto odpowiednie działania w zakresie dostosowania infrastruktury do pracy w reżimie sanitarnym. W sposób szczegółowy zostało to uregulowane odpowiednimi zarządzeniami Rektora, tak aby umożliwić studentom kierunków studiów osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura naukowo-dydaktyczna wykorzystywana w ramach kształcenia na ocenianym kierunku w pełni zabezpiecza potrzeby procesu kształcenia, umożliwia prawidłową realizację zajęć i gwarantuje realizację wszystkich efektów uczenia się przypisanych do kierunku geografia. Dotyczy to zarówno liczby sal wykładowych, pracowni i laboratoriów, ich liczby wielkości i wyposażenia, jak i infrastruktury informatycznej. Posiadana infrastruktura zapewnia również studentom przygotowanie do prowadzenia do wykonywania zawodu geografa poprzez wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Zasoby biblioteczne są bogate i zabezpieczają prawidłową realizację procesu dydaktycznego ocenianego kierunku. Są one na bieżąco uzupełniane o najnowszą literaturę naukową i dydaktyczną. Studenci mogą korzystać z zasobów elektronicznych poza Uczelnią. Infrastruktura dydaktyczna i biblioteczna dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami.

W Uczelni przeprowadzana jest regularna ocena infrastruktury naukowo-dydaktycznej, zasobów bibliotecznych i zasobów informatycznych. W ocenach tych uczestniczą studenci a wyniki ocen i przeglądów są w miarę możliwości finansowych wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

W funkcjonowanie ocenianego kierunku są zaangażowani przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego. Do grona kilkunastu interesariuszy zewnętrznych z którymi Jednostka stale współpracuje w zakresie ocenianego kierunku należą: jednostki organizacyjne administracji samorządowej, dyrekcja Słowińskiego Parku Narodowego, jednostki organizacyjne Lasów Państwowych, ośrodki doradztwa rolniczego, zespół szkół ponadpodstawowych oraz trzy przedsiębiorstwa produkcyjne. Liczebność grupy podmiotów dobranych do współpracy jest odpowiednia, a profil ich działalności jest w większości przypadków zgodny z aktualnymi potrzebami kierunku. Jednakże zakres współpracy realizowanej z większością interesariuszy zewnętrznych jest bardzo wąski, szczególnie w przypadku przedsiębiorstw. Ponadto grono partnerów zaproszonych do współpracy można uznać za wystarczająco liczne wyłącznie w obecnej sytuacji, gdy prowadzona jest de facto tylko ścieżka kształcenia *gospodarka i administracja samorządowa*. Z uwagi na to, że na kierunku cały czas oferowane są specjalności *geoinformacja* oraz *kształtowanie i zarządzanie środowiskiem przyrodniczym* rekomenduje się Jednostce poszerzenie grupy partnerów o podmioty, które będą mogły zapewnić wsparcie dla rozwijania tych ścieżek kształcenia. Wprawdzie Jednostka podejmuje też sporadycznie współpracę z podmiotami, które mogą wspierać kształcenie na tych specjalnościach, ale współpraca podejmowana ad hoc nie pozwoli zapewnić stabilnej jakości kształcenia.

Uczelnia powołała Radę Gospodarczą jako instytucjonalną formę włączenia interesariuszy w kształtowanie strategii, koncepcji i programów kształcenia. W latach 2014-2020 odbywała regularne posiedzenia, co najmniej 2 razy w roku, jednakże kompetencje organu zostały ograniczone wyłącznie do funkcji doradczej. W Regulaminie Rady Gospodarczej nie sformułowano jasnych zasad pracy organu, w tym szczególności celów i zadań Rady, sposobu i zakresu formułowania wniosków, procedury przekazywania wniosków i uwag Władzom Uczelni i poszczególnych jej jednostkom organizacyjnym. Pomimo włączenia do składu Rady interesariuszy zewnętrznych współpracujących również z kierunkiem geografia, nie przełożyło się to na wypracowanie nowych form współpracy lub większy wpływ otoczenia społeczno-gospodarczego na program kształcenia. Aktywność Rady była w dużej mierze ograniczona do formułowania ogólnych wniosków oraz spotkań o charakterze kurtuazyjnym, które miały znaczenie dla podtrzymania relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Rekomenduje się, aby Uczelnia podjęła działania na rzecz wypracowania nowej formuły działania Rady Gospodarczej lub jej odpowiednika, m.in. poprzez jasne określenie jej celów i zakresu działania, a także ustalenie procedur dotyczących opracowania i wdrażania wniosków przedstawianych przez Radę. Wskazane jest, aby do składu Rady zaprosić odpowiednią liczbę partnerów kierunku geografia, którzy mają duży potencjał w zakresie współpracy.

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi była rozwijana głównie dzięki bezpośrednim relacjom przedstawicieli kadry Jednostki z poszczególnymi podmiotami. Istotne znaczenie dla współpracy z interesariuszami zewnętrznymi mają relacje Jednostki z absolwentami kierunku, z których kilku pełni kluczowe stanowiska we współpracujących instytucjach. Dzięki dobrym bezpośrednim relacjom część form współpracy została sformalizowana i jest realizowana na podstawie umów o stałej współpracy. Obecnie ta współpraca koncentruje się wokół następujących obszarów:

- realizacja praktyk studenckich – Uczelnia podpisała stałe porozumienia o zapewnieniu miejsc na praktyki realizowane na kierunku z 11 pracodawcami;

- organizacja wizyt studyjnych w zasobach przyrodniczych, zarządzanych przez współpracujące jednostki;
- stała współpraca badawcza i dydaktyczna ze Słowińskim Parkiem Narodowym, w zakres której wchodzi utrzymywanie stacji badawczej na terenie parku, wspólna organizacja międzynarodowej konferencji naukowej, a także prace wsparcie merytoryczne w prowadzeniu badań na terenie parku udzielane studentom piszącym prace dyplomowe;
- Projekt Słupski Ośrodek Akademicki (realizowany w latach 2017-2018), w ramach którego 9 pracowników naukowo-dydaktycznych związanych z kierunkiem odbyło staże u pracodawców, w celu zapoznania się z realiami praktyki funkcjonowania poszczególnych instytucji, a także potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego; nauczyciele akademicki wykorzystują doświadczenie wyniesione z projektu do uprzątnienia prowadzonych zajęć;
- współpraca ze szkołami ponadpodstawowymi - w ramach tej współpracy uczniowie z klas z rozszerzonym nauczaniem geografii mają możliwość uczestniczyć w niektórych zajęciach (zarówno w wykładach, jak i ćwiczeniach) razem ze studentami, dzięki czemu zapoznają się z kierunkiem i mogą lepiej przygotować się do studiów; nauczyciele akademicki prowadzą wykłady otwarte i specjalne lekcje geografii na terenie szkół, a w ramach Dnia Geografa organizowane są spotkania nauczycieli akademickich z uczniami oraz dodatkowe pokazy na terenie Uczelni; kolejną formą współpracy (której uruchomienie zostało wstrzymane ze względu na ograniczenia w funkcjonowaniu szkół i Uczelni) będzie zaangażowanie studentów koła naukowego funkcjonującego na kierunku w przygotowanie uczniów do olimpiad przedmiotowych z geografii.

Zakres współpracy z otoczeniem nie jest bardzo zróżnicowany, ale wymienione formy współpracy są zgodne z potrzebami kierunku, mają pozytywny wpływ na jakość kształcenia oraz przyczyniają się do wzmocnienia relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Z uwagi na to, że poza Radą Gospodarczą w zakresie ocenianego kierunku nie funkcjonują inne instytucjonalne formy zapewnienia wpływu interesariuszy zewnętrznych na program i jakość kształcenia, opinie i uwagi interesariuszy zewnętrznych były dotychczas uwzględniane przede wszystkim w drodze niesformalizowanego dialogu. Taka forma była wystarczająco efektywna w sytuacji, kiedy kierunek był prowadzony na profilu ogólnoakademickim. Jednakże przy przejściu na profil praktyczny oparcie się na niesformalizowanych i nieusystematyzowanych formach zapewnienia wpływu otoczenia na program kierunku okazało się nieefektywne. Przejawem tego był brak gruntownego skonsultowania z interesariuszami zewnętrznymi koncepcji kształcenia oraz koniecznych modyfikacji programu studiów przy przejściu na profil praktyczny. Jedną z konsekwencji takiego stanu rzeczy są niedociągnięcia i uchybienia w zakresie kształcenia na praktykach, wskazane w analizie kryterium 2. Program studiów nie spełnia nadal oczekiwań pracodawców współpracujących z kierunkiem także pod innymi względami – wskazują oni m.in. na potrzebę zwiększenia liczby zajęć terenowych i laboratoryjnych dotyczących geografii fizycznej, a także położenia większego nacisku na opanowanie przez studentów umiejętności posługiwania się specjalistycznym oprogramowaniem (w szczególności z zakresu GIS, obrazowania procesów geofizycznych, GPS, analizy danych, a także tworzenia grafiki komputerowej i prezentacji). Pracodawcy wskazują również na deficyty studentów w zakresie umiejętności planowania i projektowania oraz zarządzania powierzonymi projektami. Sformalizowaną diagnozę potrzeb interesariuszy zewnętrznych po raz pierwszy przeprowadzono dopiero w 2020 roku, a więc dopiero po dwóch latach kształcenia na profilu praktycznym. Diagnoza ta została dokonana na podstawie ankiety rozesłanej do kilkunastu podmiotów, jednakże do tej pory

większość uwag zgłoszonych w ankietach nie została uwzględniona – należy przy tym zauważyć, że ich zakres wyraźnie wskazuje na potrzebę kształcenia na pozostałych ścieżkach kształcenia oferowanych w ramach kierunku. Jedną z przyczyn opóźnień w zakresie właściwego rozpoznania potrzeb otoczenia był brak wyznaczenia w Jednostce osób odpowiedzialnych za koordynowanie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi kierunku. W 2020 roku powołany został trzyosobowy Zespół ds. współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, a ankietyzacja pracodawców była pierwszą inicjatywą zrealizowaną przez ten Zespół, kolejne inicjatywy zostały wstrzymane ze względu na pandemię COVID-19. Powołanie zespołu koordynującego współpracę jest jednak właściwym rozwiązaniem, które może przyczynić się do znacznej poprawy w tym zakresie. Rekomenduje się, aby proces ankietyzacji interesariuszy zewnętrznych był kontynuowany, przy czym należy zadbać, aby w ankietach były zawarte dobrze sformułowane pytania otwarte, w ramach których przedstawiciele otoczenia mogliby przekazać swoje dodatkowe sugestie i uwagi.

W związku z pandemią wszelkie kontakty z interesariuszami miały charakter zdalny. Głównym kanałem kontaktu była poczta elektroniczna i rozmowy telefoniczne, sporadycznie wykorzystywano narzędzia do pracy zdalnej i wideokonferencji. Nie wdrożono w tym zakresie rozwiązań dedykowanych dla interesariuszy zewnętrznych. Rekomenduje się, aby Jednostka podjęła starania na rzecz wykorzystania na większą skalę w kontaktach z interesariuszami zewnętrznymi narzędzi informatycznych do pracy zdalnej, komunikacji i pracy zespołowej, a także zarządzania projektami i zespołami, co pozwoliłoby nie tylko na podtrzymanie, ale także poszerzenie zakresu współpracy z otoczeniem, zarówno w okresie pandemii, jak i po jej ustaniu.

W Jednostce prowadzona jest okresowa ewaluacja współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do ocenianego kierunku, stosowne przeglądy w tym zakresie są dokonywane przez Instytutową Komisję ds. Jakości Kształcenia. Ewaluacja była jednak dotychczas dokonywana nieregularnie, w szczególności w okresie przejmowania kierunku przez Instytut Biologii i Nauk o Ziemi. Dokonywane przeglądy, chociaż dokumentowane były w postaci sprawozdań, miały dość pobieżny charakter – sprawozdania stanowiły głównie krótkie omówienie przeprowadzonych działań, brakowało w nich elementu oceny poszczególnych form współpracy. Ocena współpracy z otoczeniem dokonywana przez interesariuszy wewnętrznych, a w szczególności studentów, była uwzględniana w tych przeglądach jedynie w zakresie dotyczącym organizacji praktyk. Ewentualne uwagi i wnioski formułowane w ramach ewaluacji miały ogólny charakter, a ponadto jednostka nie określiła jasnych zasad postępowania z wnioskami formułowanymi w sprawozdaniach, przez co miały one niewielkie przełożenie na działania doskonalące, także w odniesieniu do decyzji podejmowanych na poziomie strategicznym. W ostatnim czasie uchwalony został nowy Regulamin Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, na podstawie którego zespół ds. współpracy z interesariuszami zewnętrznymi został formalnie włączony (z głosem doradczym) do prac nad przeglądami jakości kształcenia. Jest to kolejne rozwiązanie systemowe, które powinno przyczynić się do usprawnienia ewaluacji współpracy z otoczeniem, a tym samym do jej dalszego doskonalenia. Aby cel ten mógł być osiągnięty, rekomenduje się określenie mierzalnych kryteriów, na podstawie których będzie oceniana współpraca, a także ustalenie jasnych zasad, na podstawie których wnioski z ewaluacji będą wykorzystywane do działań naprawczych i doskonalących. Rekomenduje się ponadto, aby przeprowadzone zostały kompleksowe konsultacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, przeprowadzone z gronem interesariuszy zewnętrznych, nie ograniczonym tylko do podmiotów obecnie dotychczas współpracujących z kierunkiem, prowadzące do dopasowania programu kształcenia do stanu zgodnego oczekiwaniami przedstawicieli otoczenia i wymogami współczesnego rynku pracy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia podejmuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie dotyczącym kierunku geografia - poziom tej współpracy jest wystarczający dla zaspokojenia najważniejszych bieżących potrzeb kierunku. Nie stwierdzono bezpośrednich uchybień stanowiących zagrożenie dla współpracy z interesariuszami zewnętrznymi w odniesieniu do prowadzenia kształcenia na ocenianym kierunku. Pomimo pewnych niedomagań w zakresie rozwijania współpracy, skutkujących dość niskim jej poziomem obecnie, Jednostka wykazuje zdolność do doskonalenia w zakresie przedmiotowego kryterium, co stanowi podstawę do uznania go za spełnione.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Umiędzynarodowienie studiów nie zajmuje szczególnego miejsca w koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku, dlatego jego rodzaj i zasięg, należy uznać za zgodny z celami i koncepcją kształcenia. Zarówno studenci jak i pracownicy biorą udział w wymianie międzynarodowej. W ramach programu Erasmus+, przy niewielkiej liczbie studentów ocenianego kierunku, corocznie w wymianie międzynarodowej uczestniczy 2-3 studentów kierunku geografia oraz 3-5 studentów przyjeżdżających z zagranicznych uczelni partnerskich. Wymiana ta dotyczy głównie krajów Europy Środkowo-Wschodniej, co jest zgodne z wizją i celami strategicznymi Uczelni. Należy ponadto podkreślić, że przeważająca część studentów ocenianego kierunku to studenci z zagranicy, właśnie z krajów tego regionu (Ukraina, Białoruś), co w znacznym stopniu podnosi stopień umiędzynarodowienia. Podobny charakter przyjmuje wymiana pracowników. W ostatnich trzech latach w ramach programu Erasmus+ 7 pracowników prowadziło zajęcia na uczelniach zagranicznych (Czechy, Litwa, Chorwacja, Łotwa, Słowacja). W tym samym czasie Instytut przyjął również 7 wykładowców zagranicznych (z Rumunii, Chorwacji, Czech, Hiszpanii i Białorusi).

Dodatkowym aspektem umiędzynarodowienia procesu kształcenia jest mobilność krótkoterminowa studentów w ramach umów bilateralnych. W ramach tej aktywności Uczelnia ma podpisane porozumienia ze szkołami wyższymi na Ukrainie. W programie tym wzięło udział 27 studentów w roku akademickim 2017/2018, 3 studentów w roku akademickim 2018/2019 i 4 studentów w roku akademickim 2019/2020. Przyjeżdżający w ramach tego programu studenci uczestniczą wspólnie ze

studentami z Polski w zajęciach wybranych z oferty edukacyjnej Instytutu Biologii i Nauk o Ziemi. Dodatkowo, aby wzmocnić ich kompetencje językowe, uczestniczą oni w zajęciach z języka polskiego.

Umiedzynarodowieniu procesu kształcenia sprzyja naukowa wymiana międzynarodowa. Instytut Biologii i Nauk o Ziemi gości corocznie kilku profesorów z zagranicy (12 osób w latach 2018-2020), którzy prowadzą zajęcia ze studentami w języku polskim oraz angielskim. Zapraszani wykładowcy są specjalistami w swoich dziedzinach, a prowadzenie przez nich część zajęć wzmacnia wiedzę i kompetencje językowe studentów. Umiedzynarodowieniu procesu kształcenia sprzyja również fakt, że wykładowcy zagraniczni stanowią część etatowej kadry nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na wizytowanym kierunku. Czynnikiem wpływającym pozytywnie na umiedzynarodowienie są również porozumienia o współpracy w ramach przyjmowania stażystów UNESCO. W ramach tego projektu Instytut gości stażystów, którzy pod opieką naukową pracowników realizują badania naukowe. Efektem tych badań są publikacje naukowe obcojęzyczne. Od roku 2015 Instytut gościł 23 stażystów.

Powyższe informacje potwierdzają, że zarówno studenci jak i pracownicy mają możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności związanej z kształceniem na kierunku. Podstawową formą umożliwiającą uczestnictwo w wymianie międzynarodowej pozostaje program Erasmus+. Nauczyciele akademicki, oprócz programu Erasmus+, podnoszą oni swoje kompetencje językowe w ramach projektu w projekcie „Aktywna Akademia 5+”. Istotnym elementem sprzyjającym umiedzynarodowieniu kadry jest również możliwość uczestnictwa pracowników w konferencjach międzynarodowych oraz współorganizowanie przez Instytut międzynarodowej cyklicznej konferencji naukowej NARBAC („Naturalne zasoby obszarów granicznych w warunkach zmieniającego się klimatu”). W warunkach pandemii COVID-19 stworzone zostały warunki do mobilności wirtualnej. Nauczyciele akademicki, którzy mieli zaplanowany wyjazd w ramach mobilności międzynarodowej, mieli możliwość wyboru pomiędzy zrealizowaniem założeń wyjazdu zdalnie (w czasie planowanego terminu) a przełożeniem wyjazdu na późniejszy termin.

Monitorowanie umiedzynarodowienia studiów jest prowadzone na szczeblu ogólnouczelnianym i sprowadza się głównie do niezbędnych raportów i sprawozdań programu Erasmus+ przygotowywanych przez Biuro ds. Nauki Uczelni oraz nieformalnej analizy uczestnictwa w programie prowadzonej koordynatorów programu. Na szczeblu Instytutu ocena stopnia umiedzynarodowienia jest uwzględniana w sporządzanych corocznie raportach z weryfikacji efektów uczenia się (tzw. Raportach WEK). Dowodem troski o umiedzynarodowienie jest bardzo duży odsetek studentów zagranicznych na kierunku geografia. Jednocześnie Jednostka podejmuje dalsze inicjatywy w tym kierunku – obecnie prowadzone są rozmowy wstępne z Odeskim Uniwersytetem Narodowym w sprawie wymiany semestralnej i podwójnego dyplomu, co potwierdza, iż okresowe oceny stopnia umiedzynarodowienia są wykorzystywane do intensyfikacji tego procesu.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zakres i zasięg umiedzynarodowienia procesu kształcenia, zwłaszcza w zakresie wymiany studenckiej, pozostaje na ocenianym kierunku na dobrym poziomie i jest zgodne z koncepcją i celami kształcenia

co potwierdza duża liczba studentów zagranicznych z krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Zarówno nauczyciele, jak i studenci mają możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności związanej z profilem kształcenia kierunku geografia, również w formie mobilności wirtualnej.

Regularna ocena stopnia umiędzynarodowienia dotyczy głównie programu Erasmus+ i przeprowadzana jest na poziomie ogólnouniwersyteckim. Na szczęblu Instytutu ocena stopnia umiędzynarodowienia jest uwzględniana w sporządzanych corocznie raportach z weryfikacji efektów uczenia się. Jednostka podejmuje efektywne działania na rzecz umiędzynarodowienia studiów, czego dowodem jest znaczny procent studentów zagranicznych studiujących na ocenianym kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Akademia Pomorska w Słupsku zapewnia studentom wsparcie o charakterze generalnym i kompleksowym w trakcie całego procesu nabywania efektów uczenia się. Znaczna większość elementów wsparcia studentów zawiera się w zwartych systemach organizacyjnych całej Uczelni. Skutkuje to równymi zasadami stosowania odpowiedniego wsparcia dla wszystkich studentów w każdym z aspektów procesu kształcenia. Pomoc studentom kierunku geografia przybiera bardzo zróżnicowaną formę, nieograniczającą się jedynie do wsparcia materialnego, oferując tym samym wsparcie instytucjonalne. Wsparcie to przebiega również z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, takich jak platformy do kontaktu z nauczycielami akademickimi czy narzędzia informatyczne do przekazywania wiedzy.

Z uwagi na praktyczny wymiar kierunku, z perspektywy studenckiej wsparcie Uczelni przebiega także w zakresie przygotowania do wejścia, działania i współpracy w obszarze rynku pracy. W Akademii Pomorskiej w Słupsku istnieje jednostka Akademickiego Biura Karier, która obsługuje studentów kierunku w ramach ich samorozwoju, a także doradztwa zawodowego. Biuro wspomaga studentów merytorycznie organizując grupowe szkolenia, warsztaty czy webinaria branżowe, których celem jest zwiększanie kompetencji zawodowych i szans na rynku pracy. Studentom udostępniane są indywidualne konsultacje, podczas których mają okazję omówić swoje CV lub skorzystać z szeroko rozumianego doradztwa w zakresie pracy. Poza bezpośrednią pomocą merytoryczną, Biuro zapewnia także wsparcie organizacyjne, które przebiega w zakresie gromadzenia ofert pracy udostępnianych na stronie internetowej i poprzez media społecznościowe Uczelni.

Akademia Pomorska w Słupsku, poza zapewnianiem podstawowych narzędzi e-learningowych do nauki zdalnej w formie synchronicznej i asynchronicznej, oferuje studentom kierunku geografia także możliwość korzystania ze specjalistycznego oprogramowania.. Dostęp do tych płatnych programów informatycznych przydzielany jest studentowi czasowo, po złożeniu wniosku za pośrednictwem

wiadomości mailowej. Uczelnia przewiduje także rozwiązania wspierające osoby wykluczone cyfrowo. Pomoc w tym zakresie przebiega w formie udostępniania studentom stanowisk komputerowych w uczelnianej bibliotece. Akademia Pomorska w Słupsku w odpowiedni sposób przygotowuje studentów do korzystania z oferowanego oprogramowania – mają oni możliwość wzięcia udziału w szkoleniach, a także posiadają dostęp do instrukcji dotyczących użytkowania poszczególnych aplikacji potrzebnych w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w Uczelni.

Wsparcie studentów na kierunku geografia przebiega także pod kątem wsparcia wybitnych studentów. Uczelnia oferuje wsparcie finansowe, głównie poprzez możliwości ubiegania się o stypendium rektora, spełniając tym samym swój ustawowy obowiązek. Dodatkowo wsparcie w tym zakresie przybiera formę finansowania publikacji czy udziału studentów w konferencjach naukowych. Poza powyższymi kwestiami, które działają także motywująco na studentów i zachęcają ich do osiągania dobrych wyników w procesie uczenia się, istnieją jeszcze mniej formalne motywatory. Uczelnia zachęca studentów do uzyskiwania grantów czy udziału w konkursach i informuje o nich za pośrednictwem opiekunów naukowych, mediów społecznościowych czy strony internetowej. Akademia Pomorska w Słupsku wspiera systemowo studentów wybitnych także w sferze pozamaterialnej. Studenci wybitni mogą ubiegać się o indywidualizację procesu kształcenia ramach Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS). IOS w Uczelni polega na indywidualnym doborze zajęć, metod i form kształcenia realizowanych we współpracy z opiekunem naukowym, a także na możliwości określenia indywidualnych terminów i sposobów realizacji zaliczeń czy egzaminów. Wsparcie organizacyjne przebiega także w zakresie wspomaganie studentów merytorycznie, którzy otrzymują należytą pomoc dzięki opiekunom naukowym. Ponadto studenci są wspierani w zakresie pozyskiwania funduszy zewnętrznych i pisanie wniosków o granty. Uczelnia zajmuje się obsługą wniosków studentów wysyłanych do ministerstwa, które wcześniej przechodzą odpowiedni proces opiniowania.

Formy wsparcia na kierunku geografia są przystosowane do zróżnicowanych grup studentów ze względu na ich stan czy potrzeby. Wsparcie w procesie kształcenia dla osób z niepełnosprawnościami przebiega w kilku aspektach. W Akademii Pomorskiej w Słupsku działa Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami, Pełnomocnik ds. osób z niepełnosprawnościami i Koordynator ds. dostępności. Jednostki te działają w ramach określonych regulaminem dot. wsparcia osób z niepełnosprawnościami w Uczelni. Wsparcie to przebiega między innymi w sferze materialnej przewidując możliwość dotacji na organizację zajęć sportowych dla osób z niepełnosprawnościami, kursów dla asystentów osób z niepełnosprawnościami czy druków podręczników w języku Braille’a. Dodatkowo sprzęty i materiały usprawniające proces kształcenia dla osób z niepełnosprawnościami są możliwe do wypożyczania przez potrzebujących studentów. W ramach wsparcia pozamaterialnego można skorzystać z pomocy asystentów studentów niepełnosprawnych, którzy ułatwiają udział w procesie kształcenia i niwelują bariery w dostępie do zasobów informacyjnych i edukacyjnych. Studenci mogą ubiegać się także o stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych, stypendium socjalne czy zapomogę – Akademia Pomorska w Słupsku spełnia tym samym swoje ustawowe obowiązki. Uczelnia oferuje także wsparcie studentom zagranicznym. Przykładem może być tutaj przygotowana oferta bezpłatnych kursów języka polskiego, dzięki którym obcokrajowcy mogą poprawić swoje zdolności języka codziennego. Ułatwieniem dla studentów z zagranicy jest także możliwość uzyskania informacji na stronie w języku angielskim. W kwestii wsparcia studentów o zróżnicowanych potrzebach należy tutaj także ponownie przytoczyć IOS, który oprócz wyżej wspomnianego wsparcia studentów wybitnych, ma także szeroki katalog wspomaganie w ten sam

sposób różnych grup studentów w procesie kształcenia – studentek w ciąży, osób wychowujących dzieci, studiujących na więcej niż jednym kierunku studiów czy studentów z niepełnosprawnościami.

Akademia Pomorska w Słupsku podchodzi do spraw studenckich indywidualnie. Różnego rodzaju wnioski związane ze studiami na kierunku geografia obsługiwane są formalnie przez przystosowaną do tego jednostkę organizacyjną – Biuro Obsługi Studentów i Doktorantów. Biuro to zajmuje się sprawami studenckimi także zdalnie, dzięki czemu możliwym jest składanie wniosków dotyczących procesu kształcenia w formie bezkontaktowej. System reagowania na skargi ma przede wszystkim charakter nieformalny i polega w głównej mierze na zgłaszaniu potrzeby zaangażowania w wybranej sprawie opiekunowi roku. Reprezentuje on także kierunek geografia i wspomaga studentów w rozwiązywaniu problemów związanych z organizacją procesu kształcenia. Pomoc ta często ma charakter natychmiastowy i obejmuje różnorodne kwestie związane ze studiowaniem na Uczelni. Dodatkowo w celu ułatwienia zgłaszania ewentualnych skarg lub postulatów, z inicjatywy samorządu studenckiego, powstała także specjalna skrzynka, w której można umieszczać opisane problemy.

W Uczelni sprawy dotyczące sposobów reagowania w przypadku naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji czy przemocy przebiegają zgodnie z ustawą. Za naruszenie przepisów Akademii Pomorskiej w Słupsku lub czyn uchybiający godności studenta przewidziano działania w ramach instytucji rzecznika dyscyplinarnego studentów, komisję dyscyplinarną i odwoławczą komisję dyscyplinarną ds. studentów. Uczelnia w tym zakresie oferuje dodatkowe wsparcie w postaci Pełnomocnika oraz Komisji ds. równego traktowania – w przypadku wystąpienia sytuacji o charakterze dyskryminacyjnym, molestowania lub mowy nienawiści student zgłasza skargę Rektorowi, który przekazuje ją Komisji ds. równego traktowania. Komisja ta ma za zadanie opiniować zgłoszone przez studenta skargi, by następnie Rektor mógł skierować sprawę do mediacji lub rzecznika dyscyplinarnego. Z perspektywy studenckiej tego typu rozwiązania, gwarantujące przejrzystość, transparentność i skuteczność procesu całej skargi, są zdecydowanie pożądane i bardzo wartościowe. Studentom oferowane jest także wsparcie psychologiczne w tym obszarze. Wsparcie to realizowane jest poprzez bezpłatne konsultacje indywidualne dla wszystkich studentów Akademii Pomorskiej w Słupsku. W 4 dni w tygodniu, w określonych godzinach, można skontaktować się z jednym z dwóch psychologów telefonicznie lub mailowo na konsultacje psychologiczne.

W Akademii Pomorskiej w Słupsku istnieje samorząd studencki, który spełnia swoje ustawowe zadania – reprezentuje społeczność studencką, w tym w zakresie spraw socjalno-bytowych i kulturalnych oraz decyduje w sprawach rozdziału środków finansowych przeznaczonych przez Uczelnię na sprawy studenckie. Uczelnia wspiera samorząd studencki materialnie – w postaci dotacji przeznaczonej na cele studenckie, finansując tym samym wydarzenia organizowane przez tę jednostkę. Wsparcie przebiega także w sferze organizacyjnej – Akademia Pomorska w Słupsku zapewnia samorządowi własną siedzibę. Samorząd studencki jest postrzegany przez Władze Uczelni na zasadzie partnerstwa w całym procesie organizacji studiów. Przedstawiciele studenccy wchodzi w skład gremiów odpowiedzialnych za jakość kształcenia w Uczelni, a zmiany w programach studiów uwzględniają opinię samorządu studenckiego.

Uczelnia wspiera różnorodne formy aktywności studentów. Możliwy jest rozwój sportowy, dzięki instytucjom: Akademickiemu Związkowi Sportowemu oraz Studium Wychowania Fizycznego i Sportu. Organizowane są różnego rodzaju wydarzenia sportowe dla studentów, takie jak turnieje badmintona czy futsalu. Uczelnia wspiera rozwój zainteresowań związanych z turystyką, zapewniając wydarzenia w tym obszarze, takie jak wycieczki rowerowe i krajoznawcze we współpracy z PTTK. W Uczelni istnieją

także organizacje studenckie – koła naukowe, a także wspomniany już Akademicki Związek Sportowy. Akademia Pomorska w Słupsku wspiera organizacje finansowo, jak i pozamaterialnie. Poszczególne jednostki mogą korzystać z infrastruktury Uczelni np. sportowej, a także są wspierane przez pracowników dydaktycznych, jak i administracyjnych w kwestiach merytorycznych, w szczególności w przypadku kół naukowych.

Na kierunku geografia kadra administracyjna jest odpowiednio przygotowana do wsparcia i obsługi spraw studenckich stale podnosząc swoje kompetencje poprzez udział w szkoleniach, takich jak: „Kurs kancelaryjno-archiwalny” czy „Profesjonalny sekretariat w rządzie”. Kierunek oferuje konsultacje w formie dyżurów z nauczycielami akademickimi w zdalnej formule. Warto rozwinąć tutaj wspomniany już program opiekunów roku. Prowadzą oni także bardzo istotne z perspektywy studenckiej spotkanie na początku roku akademickiego ze studentami. Podczas spotkania studenci mogą się, m.in. poznać podstawowe informacje, dotyczących organizacji procesu kształcenia i systemach wsparcia studentów. Jest to dla studentów okazja do sięgnięcia po pomoc pod względem organizacyjnym, ale także w celu ułatwienia poruszania się po Uczelni. Opiekun w czasie spotkania prowadzi także działania informacyjne i edukacyjne w sprawie bezpieczeństwa i przeciwdziałania dyskryminacji.

W Uczelni prowadzone są działania na rzecz tworzenia przeglądów wsparcia studentów, które są oceniane przez osoby studiujące. W Uczelni istnieje forma ankietyzacji skoncentrowana na opiekunach roku, która obejmuje między innymi kwestie związane z ewaluacją spotkania organizowanego przez opiekuna, a także pomocy w rozwiązywaniu bieżących problemów. W związku z realizacją zajęć dydaktycznych w trybie zdalnym powstała także ewaluacja kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W ramach ankiety pojawiało się także kilka pytań związanych z oceną wsparcia studentów w ramach nauczania zdalnego. Należy jednak zaznaczyć, że w Uczelni brakuje pełnego mechanizmu czy systemu ewaluacji, który obejmowałby szerszy katalog form pomocy studentom przez Uczelnię. Tym samym rekomenduje się stworzenie okresowego przeglądu wsparcia studentów, który będzie obejmował ocenę różnorodnych form wsparcia studentów dostępnych na Uczelni, a ocena ta będzie dokonywana przez osoby aktualnie studiujące.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Akademia Pomorska w Słupsku zapewnia odpowiednie wsparcie studentów kierunku geografia w całym procesie kształcenia. Wsparcie to oferowane jest w całościowym, integralnym systemie. Uczelnia wspiera studentów w odpowiednim wejściu na rynek pracy gwarantując im kontakt z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Studenci są motywowani do jak najaktywniejszego nabywania efektów uczenia się poprzez liczne zachęty materialne i pozamaterialne. Osoby studiujące, które pragną rozwijać się jeszcze szerzej, mają możliwość uzyskania konstruktywnego i wielostronnego wsparcia w rozwoju naukowym, zarówno pod względem finansowym, jak i organizacyjnym. W zakresie składanych przez studentów wniosków, skarg czy uwag Uczelnia zapewnia wsparcie o charakterze zarówno formalnym, jak i nieformalnym, które z perspektywy studenckiej jest satysfakcjonujące. Akademia Pomorska w Słupsku odpowiednio zapewnia także wsparcie związane ze zdalnym nauczaniem, którego istota, tym bardziej podczas pandemii COVID-19, jest niezaprzeczalna. Uczelnia

w tym zakresie oferuje studentom nie tylko wsparcie technologiczne, ale także merytoryczne, szkoleniowe i organizacyjne. Studenci geografii poszukujący działalności pozanaukowej także mają wiele możliwości. Dzięki wsparciu Uczelni pod względem finansowym, studenci zrzeszeni w kołach naukowych czy samorządzie studenckim mają szanse na realizację różnych inicjatyw związanych z działalnością akademicką. Uczelnia wykazuje chęć doskonalenia swoich rozwiązań, stąd koncentruje się także na kontroli skuteczności wsparcia, chociaż ten aspekt ewaluacyjny wsparcia studentów wymaga jeszcze poprawy.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Informacje o ofercie studiów i ogólnych zasadach rekrutacji na studia na kierunku geografia są dostępne publicznie dla szerokiego grona odbiorców poprzez stronę główną Uczelni. Jednakże wchodząc na stronę z ofertą kierunków studiów, kandydat nie ma możliwości wejść na stronę zawierającą opis kierunku geografia i ofertę edukacyjną z nim związaną. Podstawowe informacje o kierunku udostępniane kandydatom na studia są dostępne po wybraniu rodzaju (stopnia) studiów i linku do konkretnej ścieżki kształcenia przypisanej do kierunku geografia – nie jest to w pełni właściwe, gdyż zgodnie z programem studiów ścieżka ta jest wybierana przez studentów dopiero po pierwszym roku studiów, a rekrutacja jest prowadzona na kierunek, a nie na specjalność. Rekomenduje się, aby dokonać odpowiedniej reorganizacji treści, aby kandydat nie był wprowadzony w błąd, iż rekrutacja jest od początku prowadzona na konkretną ścieżkę kształcenia. Brak jest dostępnej w prosty sposób strony prezentującej pełną ofertę kierunku, tj. listę ścieżek specjalizacyjnych na obu stopniach studiów, charakterystykę studiowania na profilu praktycznym oraz informacje pokazujące zalety kierunku. Na stronie rekrutacyjnej dotyczącej danej ścieżki kształcenia na kierunku podane są tylko ogólne informacje, tj. nazwa jednostki dydaktycznej prowadzącej kierunek, rodzaj (stopień) i profil studiów, dostępny tryb studiów i ich koszt (dla studiów niestacjonarnych), kryteria kwalifikacji kandydatów oraz krótki opis profilu absolwenta. Brak jest natomiast informacji o długości trwania studiów i programie studiów - informacje te są dostępne dopiero po odszukaniu na witrynie Uczelni strony internetowej Instytutu Biologii i Nauk o Ziemi. Dodatkowym utrudnieniem w znalezieniu tych informacji jest umieszczenie ich w podmenu „WSZJK”, zamiast w menu głównym strony Instytutu. Podstrona z programami studiów nie jest też możliwa do wyszukania poprzez wewnętrzną wyszukiwarkę, a wyszukiwanie poprzez wyszukiwarki zewnętrzne daje rezultat w postaci stron z programami innych kierunków, prowadzonych przez inną jednostkę - Instytut Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Turystyki. Strona z programami studiów dla kierunku geografia jest zatem trudna do znalezienia, co czyni ją w praktyce niedostępną dla kandydatów na studia. Ponadto nawet na stronie Jednostki nie ma sekcji, na której zaprezentowany byłby całościowo kierunek geografia. Brak

publicznego udostępnienia tak istotnych informacji w prosty sposób jest nie tylko nie w pełni właściwe wobec wymogów ustawowych, ale także niekorzystne dla Jednostki w kontekście promocji oferty kierunku. Rekomenduje się zatem podjęcie odpowiednich działań, aby informacja o pełnej ofercie edukacyjnej dotyczącej kierunku, w tym programach studiów, była dostępna w prosty sposób dla wszystkich grup interesariuszy, w tym w szczególności kandydatów na studia i studentów. Ponadto rekomenduje się, aby w celu poprawy komunikacji społecznej dotyczącej kierunku na stronach dla kandydatów zapewnić łatwy dostęp do informacji o zaletach studiów na kierunku, perspektywach zawodowych, interesariuszach zewnętrznych współpracujących z kierunkiem oraz aktywności naukowej, w jakiej mogą uczestniczyć studenci kierunku. Wszystkie pozostałe niezbędne informacje dla kandydatów, w tym schemat procesu rekrutacji w formie infografiki dostępne są w sekcji „rekrutacja”, którą można wywołać w każdej chwili z menu głównego strony Uczelni. W sekcji „rekrutacja” umieszczono, m.in. listę i wzory wszystkich wymaganych dokumentów, zasady składania dokumentacji przez kandydatów, dane kontaktowe Biura ds. rekrutacji oraz terminarz postępowania rekrutacyjnego. Informacja o studiach zawiera: obowiązujące regulaminy; charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego; zasady dyplomowania; przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe; szczegółową charakterystykę warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się studentów; wzory obowiązujących dokumentów. Opublikowane informacje o studiach są kompletne i na bieżąco aktualizowane, jednakże są one rozproszone pomiędzy sekcją „studenci” na głównej stronie Uczelni oraz stronie Instytutu, również w sekcji „studenci”, umieszczenie poszczególnych informacji nie zawsze jest intuicyjne – np. informacja o planie zajęć dla kierunku jest umieszczona na stronie głównej Uczelni, a z kolei informacja o organizacji roku akademickiego jest dostępna na stronie Instytutu. Pozostałe sekcje na stronie Instytutu, nieodnoszące się do bezpośrednio do studiów, jednakże istotne w kontekście całościowo traktowanej jakości kształcenia, nie zawsze zawierają informacje aktualne i kompletne np. w sekcji „koła naukowe” brak jest jakichkolwiek informacji o powstałym w roku 2020/2021 kole naukowym geografów, z kolei w sekcji „współpraca” podany jest jedynie skład Zespołu ds. współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, bez jakichkolwiek danych kontaktowych lub informacji o ofercie współpracy skierowanej do interesariuszy zewnętrznych. Rekomenduje się, aby Jednostka zapewniała aktualność, kompletność i właściwą prezentację takich informacji, ponieważ przełoży się to na wizerunek całego kierunku i relacje ze wszystkimi grupami interesariuszy. Większość bieżących informacji, istotnych dla interesariuszy wewnętrznych, w tym komunikaty dotyczące zmian w organizacji zajęć, jest publikowana na profilu społecznościowym Instytutu. Jest to zgodne z oczekiwaniami studentów, jednakże publikowanie informacji tylko w przestrzeni częściowo otwartej (a taką są media społecznościowe) nie może być traktowane jako zamiennik udostępniania informacji na stronach Uczelni lub Instytutu.

Strony internetowe Uczelni i Instytutu spełniają podstawowe standardy dostępności, deklaracja dostępności została opublikowana przez Uczelnię w marcu 2020 roku, na podstawie dokonanej przez Uczelnię samooceny zgodności z ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz.U. 2019 poz. 848). Strony internetowe zostały wyposażone w podstawowe udogodnienie dla osób słabo widzących, w postaci możliwości wyświetlania treści w bardziej kontrastowych kolorach. Brak jest innych udogodnień wbudowanych jako funkcjonalność stron internetowych, np. możliwość powiększania czcionki lub głosowego odczytu fragmentów tekstu, jednakże wszystkie treści są w postaci pełnotekstowej, dzięki czemu można je odczytywać przy wspomaganiu przez odpowiednie aplikacje komputerowe. Na stronie zawierającej deklarację dostępności jest stosowna informacja dotycząca możliwości alternatywnego otrzymania

wszystkich treści przez osoby z ograniczeniami i niepełnosprawnościami. System publikowania informacji o programach studiów, procesie kształcenia, jego organizacji oraz wynikach jest rozbudowywany i modernizowany, jednakże ostatnia znacząca modernizacja serwisu internetowego Uczelni miała miejsce w 2017 roku. Od tego czasu poza samooceną dostępności informacji, nie był dokonywany żaden audyt funkcjonowania stron internetowych, zarówno pod względem sprawności technicznej (w tym wydajności w przypadku zwiększonego obciążenia), jak i jakości UX, czyli doświadczeń z perspektywy użytkownika. Nie stanowi to uchybienia zagrażającego niespełnieniem wymogów w zakresie dostępności informacji, rekomenduje się jednak dokonanie pełnej (również zewnętrznej) oceny serwisów internetowych, także pod kątem ich ewentualnej modernizacji, gdyż potencjalnie przełoży się to na lepszą jakość komunikacji społecznej, zarówno na poziomie Uczelni, jak i w odniesieniu do ocenianego kierunku.

Wszelkie informacje dotyczące kształcenia na kierunku i funkcjonowania Uczelni w trakcie pandemii, w tym także zasad dotyczących stosowania metod pracy zdalnej są umieszczane na stronie internetowej Uczelni oraz w mediach społecznościowych, zarówno na profilu Uczelni, jak i Instytutu. Na stronie Uczelni znajduje się również sekcja dotycząca kształcenia zdalnego, jednakże nie zawiera ona żadnych informacji odnoszących się do kierunku geografia. W Uczelni obowiązuje Regulamin organizacji kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (Zarządzenie Rektora AP z dnia 15.01.2021.) – zarządzenie jest opublikowane na stronie Uczelni. W dokumencie tym opisane są prawa i obowiązki studenta, zasady udostępniania materiałów dydaktycznych studentom, zasady weryfikacji efektów uczenia się, proces dyplomowania.

Za merytoryczną kontrolę treści zamieszczanych na stronie internetowej Instytutu odpowiada Zastępca Dyrektora Instytutu ds. Dyscypliny, za publikację informacji odpowiada sekretariat Instytutu. W sposób systematyczny prowadzona jest w Uczelni kontrola zamieszczanych informacji o studiach. Monitorowanie dostępności i jakości informacji dotyczących kształcenia na kierunku geografia, publikowanych na stronach internetowych Instytutu, jest prowadzone przez osoby odpowiedzialne za kontrolę i publikację treści, a wykonywanie okresowych przeglądów i oceny w tym zakresie powierzono Instytutowej Komisji ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Stosowane metody monitoringu treści i ruchu na stronach internetowych (z zastosowaniem m. in. narzędzi Google Analytics) nie są w pełni skuteczne, czego przykładem jest brak możliwości wyszukania podstrony z programami studiów nawet poprzez zewnętrzne wyszukiwarki. Należy również zauważyć, IKZJK nie dokonywała kompleksowych przeglądów w zakresie jakości i dostępności informacji ani razu od czasu przejęcia kierunku przez Instytut Biologii i Nauk o Ziemi, stosowny przegląd nie został też ujęty w harmonogramie obejmującym okres do zakończenia roku akademickiego 2020/2021. Interesariusze mogą wprawdzie zgłaszać swoje uwagi również w zakresie informacji publikowanej przez Jednostkę, jednakże stosowne pytania dotyczące takich zastrzeżeń nie zostały zawarte ani w ankiecie ewaluacyjnej skierowanej do studentów, ani ankiecie rozesłanej do interesariuszy zewnętrznych – tym samym usystematyzowana diagnoza potrzeb poszczególnych grup interesariuszy w zakresie dostępu do informacji nie jest prowadzona. Rekomenduje się zatem prowadzenie stosownej ewaluacji w tym zakresie:

- uzupełnienia ankiety kierowanej do interesariuszy zewnętrznych o pytania dotyczące jakości i dostępności informacji dotyczącej kierunku geografia oraz możliwości współpracy, a ponadto ankiety ewaluacyjnej kierowanej do studentów - brak jest pytań dotyczących jakości i dostępności informacji na temat studiów i funkcjonowania kierunku, publikowanej w serwisach internetowych;

- uzupełnienia okresowej ankiety ewaluacyjnej kierowanej do studentów o pytania dotyczące jakości i dostępności informacji na temat studiów i funkcjonowania kierunku, publikowanej w serwisach internetowych.

Nie wyznaczono osób odpowiedzialnych za całościową kontrolę merytoryczną informacji odnoszących się do kierunku geografia, a publikowanych poza stroną internetową Instytutu, brak jest zatem mechanizmów zapobiegających publikacji na różnych stronach informacji niepełnych, niespójnych lub całkowicie niezgodnych – przykładem jest tu praktyczna niedostępność informacji o programie studiów i ofercie kierunku. Działania korygujące i doskonalące w zakresie zapewnienia odpowiedniego dostępu do informacji wszystkim grupom interesariuszy są podejmowane, jednakże w sposób nieusystematyzowany, przez co są skuteczne jedynie w ograniczonym stopniu.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Jednostka zapewnia publiczny dostęp do wymaganych informacji o studiach. Informacja jest udostępniana dla wszystkich grup interesariuszy, w sposób zgodny ze standardami dostępności określonymi ustawowo.

Nieprawidłowości, które są podstawą obniżenia oceny kryterium:

1. część informacji jest jednak trudna do odnalezienia w serwisach internetowych Uczelni lub jest rozproszona na stronach kilku jednostek organizacyjnych, co utrudnia lub praktycznie uniemożliwia dostęp do niej – dotyczy to w szczególności informacji przeznaczonej dla kandydatów na studia; brak jest skutecznych rozwiązań w zakresie kompleksowego monitorowania i zarządzania informacją dotyczącą studiów, publikowaną nie tylko na stronie internetowej Instytutu, ale także na innych stronach Uczelni;
2. Jednostka nie wypracowała również procedur w zakresie okresowych przeglądów i ocen jakości publikowanej informacji (uwzględniających także ocenę dokonywaną przez interesariuszy, a w szczególności studentów), prowadzących do systematycznego podnoszenia tej jakości.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się prowadzenie w skoordynowany sposób monitorowania i publikowania treści, dotyczących kierunku geografia, publikowanych zarówno na stronach Instytutu, jak i w innych miejscach, w których jest realizowany publiczny dostęp do informacji o studiach, w celu zapewnienia jej pełnej spójności i kompletności.
2. Zaleca się ustalenie i wdrożenie czytelnych procedur dotyczących prowadzenia przez osoby odpowiedzialne za jakość udostępniania informacji odpowiednio częstych, regularnych

i kompleksowych przeglądów i oceny jakości publikowanej informacji, ze szczególnym zwróceniem uwagi na dostępność, aktualność i zgodność treści publikowanych na stronach internetowych, a także z uwzględnieniem oceny dostępności informacji dokonywanej przez poszczególne grupy interesariuszy, a w szczególności studentów.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad procesem kształcenia na kierunku geografia w Akademii Pomorskiej w Słupsku jest sprawowany za pomocą Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia, którego zasady organizacji i funkcjonowanie zostały wprowadzone na podstawie zapisów uchwały Senatu Uczelni. Nadzór merytoryczny z poziomu Uczelni nad kierunkiem geografia sprawuje Prorektor ds. Kształcenia, który pełni również funkcję przewodniczącego Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia, a w działalności wspierany jest przez Pełnomocnika Jakości Kształcenia koordynującego przedsięwzięcia zapewniające i podnoszące jakość kształcenia, monitorujące proces kształcenia, opracowywanie procedur, a także przygotowanie sprawozdań i analiz z badań ankietowych i konsultacji. Jakość kształcenia na Uczelni opiera się na zasadach zatwierdzonych w Polityce Jakości Kształcenia. W Instytucie Biologii i Nauk o Ziemi, w oparciu o jasno określony regulamin, procedury i harmonogramy, funkcjonuje Instytutowa Komisja ds. Jakości Kształcenia (IKdsJK). Corocznie na kierunku geografia w formie sprawozdania wskazuje się obszary i elementy wymagające doskonalenia oraz formułowane są wnioski na temat podjętych działań na rzecz zapewnienia i wdrożenia procedur projakościowych. Głównym celem działania IKdsJK jest stymulowanie ciągłego doskonalenia jakości kształcenia przede wszystkim poprzez podnoszenie jakości wykształcenia absolwentów, motywowanie pracowników i studentów do doskonalenia procesu kształcenia oraz podnoszenie atrakcyjności oferty edukacyjnej Instytutu. Zadania IKdsJK są utożsamiane m.in. z: zapewnianiem jakości kształcenia (np. kontrola programów studiów pod względem ich zgodności z obowiązującymi przepisami i przyjętymi procedurami, nawiązywanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w celu uzyskania opinii interesariuszy zewnętrznych o programach studiów,), monitorowaniem i ewaluacją jakości kształcenia (np. opiniowanie propozycji zmian w programach studiów, opiniowanie projektów nowych programów studiów z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy oraz wyników monitorowania karier zawodowych absolwentów, a także zakładanych efektów uczenia się, monitorowanie działań na rzecz zapewnienia jakości kadry), doskonaleniem jakości kształcenia (np. uczestnictwo w zespołach hospitujących, analizowanie ankiet dotyczących oceny jakości kształcenia w opinii absolwentów, analizowanie wyników ankietyzacji dotyczącej opiekunów lat i opiekunów praktyk, wnioskowanie zmian w programach studiów na bazie uzyskanych wyników ankietowania pracodawców oraz studentów i absolwentów, analizowanie wymagań stosowanych wobec prac dyplomowych i egzaminów dyplomowych).

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte i stosowane procedury wynikające z obowiązujących uchwał Senatu Akademii Pomorskiej w Słupsku. Informacje o konieczności modyfikacji i aktualizacji programu studiów są otrzymywane w formie ankiet od pracowników, studentów, absolwentów oraz w wyniku konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi, a następnie podlegają procedowaniu i wdrożeniu.

W realizacji i projektowaniu programu studiów na kierunku geografia uwzględnia się innowacje dydaktyczne i osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej (np. innowacyjne metody dydaktyczne takie jak metoda kuli śniegowej, metaplan), współczesną technologię informacyjno-komunikacyjną, łącznie z narzędziami i technikami kształcenia na odległość (głównie z wykorzystaniem programów, aplikacji komputerowych i narzędzi np. platformy MS Teams, platformy Meet Google, platformy Zoom), opartymi przede wszystkim na funkcjonowaniu sieci internetowej. W ramach realizacji i projektowania programu studiów organizowane są także liczne szkolenia, m.in. nt. zarządzania informacją naukową w pracy dydaktycznej, budowania wizerunku, kontaktu z odbiorcami, mowy ciała, wzmacniania przekazu poprzez gesty i postawę, a także rozwijane są systemy e-learningu oraz wirtualnego asystenta studenta.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów na studia. Warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów na studia są czytelne, także w zakresie uznawania efektów uczenia się osiągniętych poza systemem szkolnictwa wyższego.

Uczelnia posiada zbiór procedur w zakresie monitorowania, przeglądu i doskonalenia programu studiów, które z różną efektywnością są stosowane zgodnie z ich opisem i przekładają się na redukcję ryzyk formalnych, związanych z procesem kształcenia realizowanym w ramach kierunku geografia. Wykorzystywane są informacje z różnych źródeł: opinie nauczycieli akademickich wyrażane przez formularz powiązany z kontem w Wirtualnym Dziekanacie, studentów i absolwentów (badania ankietowe), analizy losów absolwentów, interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców prowadzących praktyki zawodowe dla studentów kierunku (badania ankietowe). Analizie podlegają w różnym zakresie informacje odnośnie: liczby godzin zajęć i grup zajęć, efektów uczenia się i stopnia ich osiągania przez studentów (w tym wyniki i stopień osiągnięcia efektów uczenia się nabywanych przez studentów w wyniku kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w okresie pandemii COVID-19), zgodności efektów uczenia się z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, treści kształcenia w ramach zajęć i grup zajęć, liczebności godzin i punktów ECTS, form realizacji zajęć, metod kształcenia (w tym metody kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w okresie pandemii COVID-19), metod weryfikacji i oceny efektów uczenia się (w tym stosowane w kształceniu w wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w okresie pandemii COVID-19), miejsca zajęć i grup zajęć w programie studiów, wprowadzania oferty nowych zajęć i grup zajęć, wyników oceny praktyk zawodowych (w tym realizowane z wykorzystaniem narzędzi pracy zdalnej) i wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów.

W systematycznej ocenie programu studiów uwzględnia się wskaźniki ilościowe postępów oraz niepowodzeń studentów w uczeniu się i osiąganiu efektów uczenia się, np. wyniki oceny osiąganych przez studentów efektów uczenia się poprzez różne formy egzaminów i zaliczeń, wyniki oceny prac etapowych i dyplomowych, wyniki hospitacji zajęć (w zakresie pożądanym dla doskonalenia programu studiów), wyniki analizy ankiet studenckich. Pomimo wykorzystania w systematycznej ocenie programu studiów i jego doskonaleniu różnych źródeł informacji i wskaźników nie zidentyfikowano nieprawidłowości i uchybień w funkcjonowaniu wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia (np. zdefiniowanych ogólnie i mało specyficznych dla profilu praktycznego kierunkowych efektów uczenia się, zbyt ogólnie zdefiniowanych efektów uczenia się dla praktyk zawodowych i braku odzwierciedlenia w tychże efektach uczenia się ścieżek specjalizacyjnych, niedomagań w zakresie doboru i miejsc odbywania praktyk zawodowych, a także braku efektywnej ewaluacji praktyk zawodowych). Świadczy to o dysfunkcji wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie okresowej oceny programu studiów Działania oceniające program studiów w ramach

funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia były prowadzone niesystematycznie i nie obejmowały kompleksowo programu studiów, zwłaszcza w okresie reorganizacji struktur Uczelni oraz zmiany profilu kształcenia.

Systematyczne oceny programu studiów prowadzone są z wykorzystaniem informacji od interesariuszy wewnętrznych (np. kadry prowadzącej kształcenie, studentów kierunku) i interesariuszy zewnętrznych (pracodawców, absolwentów). Działania te prowadzone są z różną efektywnością, ale wymagają usprawnienia i większej skuteczności. Rekomenduje się zatem doskonalenie ogniwa WSZJK w zakresie efektywnego wykorzystania informacji od interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w doskonaleniu programu studiów. W czasie pandemii, kontakty z interesariuszami zewnętrznymi odbywają się także w warunkach ich nieobecności na Uczelni, spowodowanej czasowym ograniczeniem jej funkcjonowania tzn. w sposób zdalny (e-mail, wideokonferencja, rozmowa telefoniczna).

Wyniki z systematycznej oceny programu studiów na kierunku geografia są wykorzystywane w doskonaleniu tego programu. Sprawy dotyczące ewentualnych zmian w programach studiów (także pod względem kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, najnowszych osiągnięć dydaktycznych oraz nowoczesnej technologii edukacyjnej) znajdują odzwierciedlenie w implementacji nowych rozwiązań w zakresie doskonalenia programu studiów (m.in. przez doraźne zarządzenia w okresie pandemii).

PKA jest jedynym podmiotem prowadzącym cykliczną zewnętrzną ocenę jakości kształcenia na kierunku geografia, a wyniki tej oceny są wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia na tym kierunku. Poprzednia ocena programowa na kierunku geografia prowadzoną przez Akademię Pomorską w Słupsku na poziomie studiów I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim odbyła się w 2015 roku i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej. W raporcie poprzedzającym podjęcie wspomnianej uchwały, nie sformułowano zaleceń o charakterze naprawczym Uczelnia wyciągnęła wnioski z poprzedniej oceny programowej ograniczając ryzyko wystąpienia nieprawidłowości, ale całkowicie ich nie wyeliminowała, co wskazuje na regres jakości w stosunku do oceny wcześniejszej.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Nadzór nad kierunkiem geografia jest zapewniony według jasno określonych kompetencji, podobnie jak wewnętrzny system zapewnienia jakości oparty jest o zasady określone w stosownych przepisach. Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów. Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów na studia. Oceny programu studiów, oparte o wyniki analizy danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych (w tym studentów) oraz interesariuszy zewnętrznych, przekładają się na doskonalenie jakości kształcenia. Uczelnia konsultuje swój program z interesariuszami zewnętrznymi, co umożliwia jej podejmowanie działań doskonalących w ramach kierunku geografia. Pomimo istniejących procedur w zakresie monitorowania, przeglądu i doskonalenia programu studiów, występują nieprawidłowości w funkcjonowaniu wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia czego dowodem jest brak specyfiki i precyzji

w zdefiniowanych dla profilu praktycznego kierunkowych efektach uczenia się, brak specyficznych efektów uczenia się określonych dla praktyk zawodowych, jak i odzwierciedlenia w nich ścieżek specjalizacyjnych, niedomagania w zakresie doboru i weryfikacji miejsc odbywania praktyk zawodowych, a także brak efektywnej i kompleksowej ewaluacji praktyk zawodowych. Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Nieprawidłowości, które są podstawą obniżenia oceny kryterium:

- niedomagania systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie okresowej oceny programu studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Zaleca się doskonalenie funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie okresowej oceny programu studiów.

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

W Uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z 2015 r. w sprawie oceny programowej na kierunku geografia prowadzonym na Wydziale Nauk o Ziemi i Kształtowania Środowiska Akademii Pomorskiej w Słupsku na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim wydano ocenę pozytywną i nie sformułowano zaleceń.

